

OP Gruppens delårsrapport

1.1–30.6.2018

OP Gruppens delårsrapport 1.1–30.6.2018:

Resultatet före skatt 425 miljoner euro – resultatet för hela året uppskattas bli lika stort som i fjol

- Resultatet före skatt var 425 miljoner euro (560).
- Intäkterna från kundrörelsen ökar: ränte- och försäkringsnettot var 7 % och nettoprovisionsintäkterna 2 % större än ett år tidigare.
- Övriga intäkter än intäkterna från kundrörelsen minskade klart. Intäkterna från placeringsverksamheten minskade med totalt 63 miljoner euro och de övriga rörelseintäkterna med 41 miljoner euro. Ibruktagningen av standarden IFRS 9 i början av året påverkade placeringsintäkterna.
- Satsningarna på utveckling ökade kostnaderna som var 12 % större än ett år tidigare.
- Nedskrivningarna av fordringar, 7 miljoner euro (23), var mycket små till följd av återföringar av nedskrivningar.
- CET1-kapitaltäckningen var 19,8 %, dvs. ungefär lika stor som vid slutet av året innan. Kärnprimärkapitalet överskred 10 miljarder euro.
- **Bankrörelsens** resultat före skatt ökade med 6 % till 333 miljoner euro (314). Räntenettot ökade med 3 % och nettoprovisionsintäkterna minskade med 5 %. Kostnaderna ökade med 8 %. Utlåningen ökade under året med 5,3 % och inlåningen med 7 %.
- **Skadeförsäkringens** resultat före skatt minskade med 40 % till 64 miljoner euro (107). Premieintäkterna ökade med 3 % och kostnaderna med 12 %. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 46 miljoner euro från ett år tidigare.
- **Kapitalförvaltningens** resultat före skatt ökade med 2 % till 94 miljoner euro (93). Nettoprovisionsintäkterna minskade med 3 % och kostnaderna ökade med 6 % jämfört med ett år tidigare. De förvaltade medlen ökade med 2 % på ett år.
- **Övrig rörelse** redovisade ett resultat före skatt på -66 miljoner euro (45). Resultatet belastades av de ökade utvecklingsrelaterade kostnaderna och av de minskade nettointäkterna från placeringsverksamheten. I intäkterna för jämförelseperioden ingick poster av engångsnatur för 42 miljoner euro.
- Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut beslöt 6.6.2018 om en ny arbetsfördelning för direktionen vid gruppens centralinstitut.
- OP Gruppen har beslutat överföra personalens lagstadgade arbetspensionsskydd till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Överföringen förbättrar gruppens kapitaltäckning med uppskattningsvis 0,4 procentenheter. Överföringen uppskattas ske före slutet av året och enligt gällande bedömning förbättrar överföringen gruppens resultat 2018 med 240 miljoner euro.
- Ändring i utsikterna: Resultatet före skatt 2018 uppskattas bli ungefär detsamma som 2017 (tidigare mindre än). Närmare information om ändringen finns under "Utsikter för återstoden av året".

Betydande satsningar för kundernas bästa

- OP investerar under 2018 cirka 400 miljoner euro på att utveckla sin verksamhet och förbättra kundupplevelsen. Under rapportperioden introducerades en digital bolånetjänst där kunden kan få sitt bolånebeslut i realtid på nätet.
- I maj 2018 öppnade Pohjola Hälsa sitt femte sjukhus i Åbo. Pohjola Hälsa har börjat bygga upp sitt eget läkarcentralnät. De första läkarcentralerna öppnas i Björneborg och Villmanstrand under 2018.
- Den nya OP-bonus som beviljats ökade med 5 procent till 113 miljoner euro (108).
- Antalet ägarkunder hos andelsbankerna ökade under början av året med 32 000 till nästan 1,9 miljoner och antalet gemensamma kunder inom OP Gruppens bank- och försäkringsrörelse ökade med 19 000 till över 1,8 miljoner

OP Gruppens nyckeltal

	1-6/2018	1-6/2017	Förändring, %	1-12/2017
Resultat före skatt, milj. €	425	560	-24,0	1 031
Bankrörelse	333	314	5,9	619
Skadeförsäkring	64	107	-40,1	210
Kapitalförvaltning	94	93	1,5	247
Övrig rörelse	-66	45		-45
Ny OP-bonus som samlats till ägarkunder	-113	-108	4,5	-220
	30.6.2018	30.6.2017	Förändring, %	31.12.2017
CET1-kapitaltäckning, %	19,8	19,1	0,7*	20,1
Kapitalbasen i förhållande till minimibeloppet av kapitalbasen (konglomeratlagen), %**	146	145	1*	148
Avkastning på ekonomiskt kapitalkrav, %***	18,3	21,3	-3,0*	20,4
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	6,0	8,8	-2,8*	7,7
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,48	0,69	-0,2*	0,6
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, % ****	1,2	1,3	-0,1*	1,2
Ägarkunder (1 000)	1 865	1 786	4,5	1 833

OP Gruppen tog 1.1.2018 i bruk standarden IFRS 9 "Finansiella instrument". Som jämförelsetal för resultatet har använts talen enligt standarden IAS 39 för motsvarande perioder 2017. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet enligt IAS 39 vid slutet av 2017, om inte annat nämns.

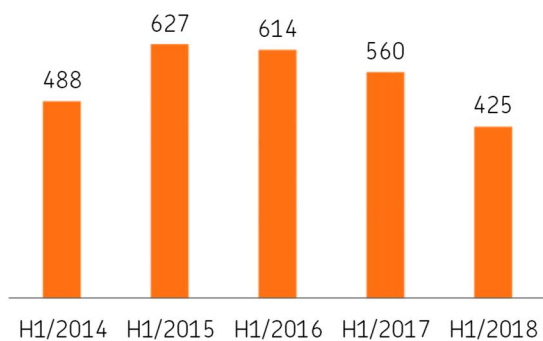
* Förändring i relationstalet

** Relationstalet enligt konglomeratlagen har beräknats för försäkringsbolag med de övergångsbestämmelser som ingår i solvensbestämmelserna för försäkringsbolag.

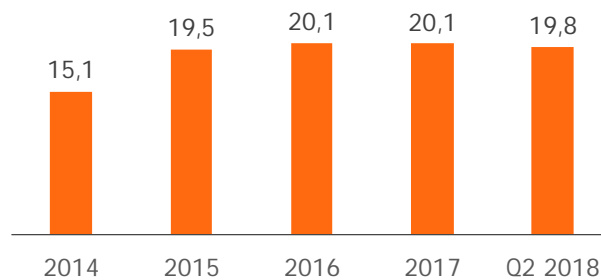
*** 12 mån. glidande

**** Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar.

Resultat före skatt, milj. €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer

OP Gruppens resultat för början av året var fortfarande gott, trots att det minskade klart jämfört med motsvarande tidpunkt i fjol. Orsaken till resultatförsämringen är de betydligt mindre intäkterna från placeringsverksamheten och de klart större rörelsekostnaderna. Särskilt positivt i resultatutvecklingen under början av året var att resultatet för den egentliga kundrörelsen hölls på samma nivå som för motsvarande period i fjol. Intäkterna från kundrörelsen – räntenettot, försäkringsnettot och provisionsintäkterna – ökade med 5 procent från fjolåret. Vår kraftiga satsning på att förbättra kundupplevelsen och på att utveckla vår affärsrörelse ökade rörelsekostnaderna med 12 procent från fjolåret. Nedskrivningarna av fordringar var exceptionellt små. OP Gruppens kapitaltäckning var fortsatt god vid slutet av rapportperioden. Det här ger en god grund för en långsiktig utveckling av affärsrörelsen då det digitala brytningskedet inom finansbranschen fortsätter.

Under början av året växte OP Gruppens affärsrörelse klart snabbare än under motsvarande period i fjol. Tillväxten i utlåningen och skadeförsäkringens premieinkomst accelererade till 3 procent och tillväxten i inlåningen till hela 6 procent. Särskilt god var tillväxten bland företagskunderna. Tillväxten i den kundförmögenhet som vi förvaltar var i likhet med den allmänna marknadsutvecklingen långsammare än i fjol och de förvaltade medlen var vid slutet av juni på samma nivå som vid årsskiftet.

OP Gruppen finns till för alla sina kunder. Världen digitaliseras allt snabbare, men vi i OP Gruppen kommer också i fortsättningen att beakta våra kunders olika behov av tjänster. Vi vill erbjuda en utmärkt kundupplevelse både för digitalt infödda och för kunder som inte har lätt för eller som inte är vana vid att använda nätet. Vårt mål är att vara vägvisare för lättanvända tjänster och i början av juli lanserade vi en ny, förenklad och lättanvänd nättjänst – OP Tillgänglig – för kunder som av en eller annan orsak inte kan använda t.ex. tjänsten op.fi eller OP-mobilien. Avsikten med den nya tjänsten är att skapa likvärdiga banktjänster och underlätta vardagen för alla kundgrupper. Också den här tjänsten har vi tagit fram i samarbete med våra kunder.

OP Eläkekassas representantskap har beslutat överföra skötseln av personalens lagstadgade arbetspensionskydd till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Överföringen av pensionsansvaret, som ännu förutsätter myndigheternas godkännande, förbättrar både OP Gruppens kapitaltäckning och resultat i år. Enligt nuvarande uppskattning skulle överföringen medföra en resultatförbättring av engångsnatur på cirka 240 miljoner euro. Överföringen av pensionsansvaret skulle ske i slutet av året och den slutliga resultat inverkan beror framför allt på hur räntemarknaden utvecklas under återstoden av året. Därför preciserar vi OP Gruppens resultatutsikter för det här året så att resultatet för hela året uppskattas bli lika stort som det nästan rekordartade resultatet 2017.

OP Gruppens mål är att förändras i takt med att kundernas behov förändras. I början av juni fattade OP Andelslags förvaltningsråd beslut om sammansättningen av och

ansvarsområdena för OP Gruppens högsta ledning. Målet med förnyelsen är att förtydliga vårt strategiska fokus, maximera nyttan som kunderna får samt sätta fart på resultattakten i affärsrörelsen. I och med förnyelsen förenklas organisationerna och verksamhetsmodellerna och besluten fattas snabbare. OPs nya direktion inledde verksamheten 11.6.2018 och har organiserat sig kring privatkundrörelsen och företagskundrörelsen. Kärnan i affärsrörelse består fortsättningsvis av bank- och försäkringsrörelsen. Med den nya ansvarsfördelningen och direktionen strävar vi efter strategisk och operativ smidighet samt att skapa en utmärkt kundupplevelse och mervärde för våra kunder. De följande skedena i organiseringen sker under hösten.

Vid sidan av digitaliseringen och förändringarna i omvärlden är regleringen en faktor som medför kraftiga förändringar inom vår bransch. Vi vill delta med att utveckla finansbranschen och bygga upp samarbetet såväl i Finland som internationellt. Vi ansöker om medlemskap i Finans Finland från början av 2019, eftersom ett intensivare samarbete gynnar alla aktörer.

Den globala ekonomiska utvecklingen har fortfarande varit god men oenhetligare under det andra kvartalet. Särskilt hotet om ett handelskrig har väckt oro beträffande den framtida ekonomiska utvecklingen. I Finland har ekonomin fortsatt med god intensitet på våren och speciellt glädjande är utvecklingen i sysselsättningen. Konjunkturfrågningarna tyder dock på att den starkaste tillväxtfasen börjar vara över. De ekonomiska utsikterna är fortfarande relativt positiva, men framför allt oron inom den internationella politiken kan inte tas med en klackspark.

Som helhet är makrostabiliteten i den finländska ekonomin relativt god. Bytesbalansen visar överskott och det syns inga tecken på en överhettning. Skuldsättningen inom den privata sektorn ökar på det hela taget måttfullt – det är särskilt skäl att observera att hushållens förmögenhet fortfarande ökar snabbare än skulderna. Skuldsättningsdiskussionen kommer trots det att fortsätta, vilket är bra. Som stöd för de politiska besluten behövs en exakt bild också av hur hushållens förmögenhet ökar.

OP Gruppens delårsrapport 1.1–30.6.2018

Innehåll

Omvärlden.....	5
Resultat och omslutning.....	6
Viktiga händelser under rapportperioden.....	8
OP Gruppens strategiska mål.....	9
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång.....	9
Kapitaltäckning.....	11
Riskposition.....	12
Segmentens resultat.....	16
Bankrörelse.....	16
Skadeförsäkring.....	18
Kapitalförvaltning.....	20
Övrig rörelse.....	22
Investeringar och tjänsteutveckling.....	22
Förändringar i OP Gruppens struktur.....	23
Personal och ersättningar.....	23
OP Andelslags förvaltning.....	23
Utsikter för återstoden av året.....	24
Resultaträkning.....	25
Rapport över totalresultat.....	25
Balansräkning.....	26
Rapport över förändringar i eget kapital.....	27
Kassaflödesanalys.....	28
Segmentrapportering.....	29
Noter.....	31

Omvärlden

Världsekonomin växte fortfarande bra under det andra kvartalet men tillväxten var mer oenhetlig inom olika områden. Inom euroområdet var den ekonomiska utvecklingen mer dämpad än väntat och resultaten i konjunkturförfrågningarna sjönk från vinterns toppnivåer.

Europeiska centralbanken (ECB) meddelade vid sitt möte i juni att bankens köpprogram fortsätter till slutet av året, men att köpen minskas från 30 miljarder euro till 15 miljarder euro per månad.

ECB meddelade också att bankens styrräntor hålls oförändrade åtminstone till slutet av sommaren 2019 om ekonomin utvecklas enligt förväntningarna. Euriborräntorna hölls så gott som oförändrade i mars–juni. Räntorna på ränteswapparna sjönk till samma nivå som vid årets början till följd av den ökade osäkerheten och centralbankens meddelanden.

Aktiekurserna steg något trots den osäkerhet som hotet om ett handelskrig medförde. Till följd av oron inom den internationella politiken steg priset på olja markant.

I Finland fortsatte ekonomin under våren sin starka tillväxt på bred front. Det uppstod gott om nya arbetsplatser och arbetslöshetsgraden sjönk klart. Den ekonomiska utvecklingen var fortfarande balanserad. Bytesbalansen visade fortfarande överskott och prisutvecklingen har varit moderat. På bolånemarknaden steg priserna i snitt endast något. Bostadspriserna fortsatte att stiga främst i de största tätorterna.

Förtroendet för ekonomin var bra men sjönk från siffrorna vid årets början. Konsumenternas förtroende för den egna ekonomin var fortsatt gott, men förtroendet för Finlands ekonomi försvagades.

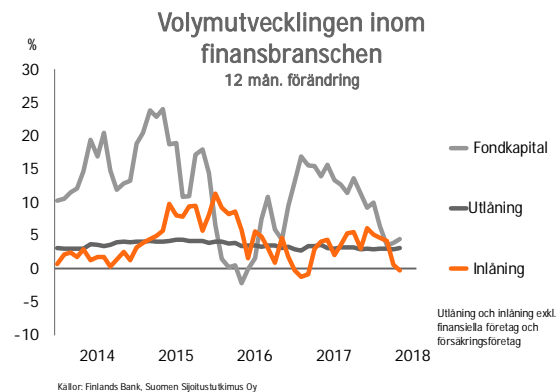
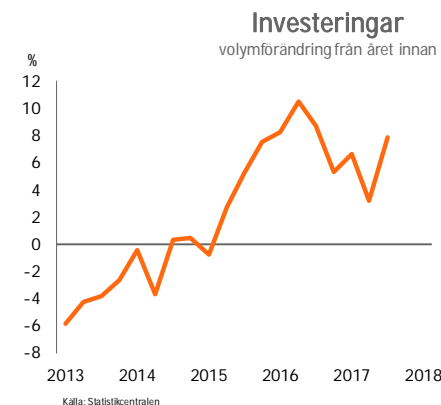
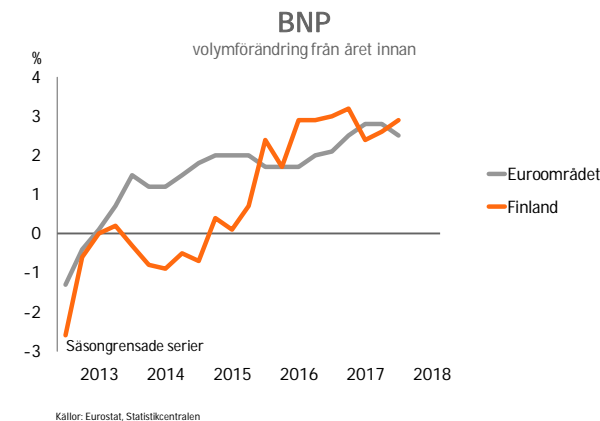
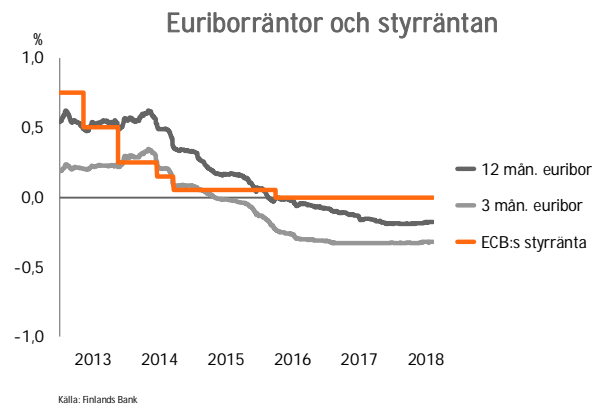
Ekonomin i Finland växer fortfarande gynnsamt under den närmaste tiden, men takten börjar så småningom avta. De största riskerna förknippas med den osäkerhet som den internationella politiken förorsakar.

Utlåningen till hushåll fortsatte att växa moderat under årets andra kvartal. Tillväxten i bolånen hölls på kring 2 procent. Medelräntan för nya uttagna bolån sjönk under rapportperioden till den lägsta nivån någonsin. Den goda utvecklingen inom kreditgivningen till bostadssammanslutningar stödde tillväxten i företagskreditstocken. Bankbarometern indikerar att hushållens kreditefterfrågan fortsätter i livligare takt än i fjol.

Den årliga tillväxten i inlåningen avtog under det andra kvartalet. Inlåningen från hushåll fortsatte att växa i måttfull takt. Tillväxten i inlåningen från företag visade tecken på att bromsas upp. Förändringen i inlåningen från offentlig sektor har varierat kraftigt under början av året.

Värdet av placeringsfonder som registrerats i Finland ökade under det andra kvartalet med 0,8 procent till 115,3 miljarder euro. Tillväxten berodde på den gynnsamma marknadsutvecklingen, eftersom nettoteckningarna i fonderna minskade med 517 miljoner euro.

Det positiva sentimentet i ekonomin i Finland stöder försäkringsbranschen men den fortsatt strama priskonkurrensen belastade fortfarande utvecklingen i premieinkomsten. Särskilt hård var priskonkurrensen inom privatkundernas trafikförsäkringar.

Resultat och omslutning

Resultatanalys, milj. €	1–6/2018	1–6/2017*	Förändring, %	4–6/2018	4–6/2017*	Förändring, %	1–12/2017*
Resultat före skatt	425	560	-24,0	187	276	-32,4	1 031
Bankrörelse	333	314	5,9	149	152	-2,2	619
Skadeförsäkring	64	107	-40,1	26	58	-54,5	210
Kapitalförvaltning	94	93	1,5	47	59	-20,4	247
Övrig rörelse	-66	45		-35	7		-45
Intäkter							
Räntenetto	571	534	6,8	289	274	5,4	1 102
Försäkringsnetto	278	261	6,6	151	145	4,5	478
Provisionsintäkter, netto	444	434	2,1	212	209	1,6	879
Nettointäkter från placeringsverksamhet	206	247	-16,7	127	123	2,9	522
Övriga rörelseintäkter	21	62	-66,1	9	32	-71,4	83
Intäkter totalt	1 520	1 539	-1,3	788	782	0,7	3 063
Kostnader							
Personalkostnader	413	393	5,2	209	191	9,6	758
Avskrivningar och nedskrivningar	131	95	37,2	65	53	23,0	246
Övriga rörelsekostnader	412	363	13,6	225	192	17,6	764
Kostnader totalt	956	851	12,4	500	436	14,7	1 768
Nedskrivningar av fordringar	-7	-23	-70,4	-3	-15	-80,3	-48
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-22			-41			
Ny OP-bonus som samlats till ägarkunder	-113	-108	4,5	-57	-55	3,8	-220

*Jämförelsetalen för 2017 har ändrats på det sätt som beskrivs i nottabellerna till följd av att IFRS 15 trätt i kraft och att periodiseringspraxisen för expeditonsavgifter för krediter ändrats.

Balansräkningens nyckeltal, milj. €	30.6.2018	31.12.2017	Förändring, %
Fordringar på kunder	84 440	82 193	2,7
Investeringsstillgångar	22 666	23 324	-2,8
Skulder till kunder	67 480	65 549	2,9
Försäkringsskuld	9 937	9 950	-0,1
Skuldebrev emitterade till allmänheten	30 247	26 841	12,7
Eget kapital	11 291	11 084	1,9
Omslutning totalt	141 883	137 205	3,4

Januari–juni

OP Gruppens resultat före skatt var 425 miljoner euro (560). Resultatet minskade med 134 miljoner euro från jämförelseperiodens resultat. Det minskade av att nettointäkterna från placeringsverksamhet och de övriga rörelseintäkterna minskade och att kostnaderna ökade. Intäkterna från kundrörelsen, dvs. räntenettot, försäkringsnettot och nettoprovisionsintäkterna ökade däremot från jämförelseperioden.

Räntenettot ökade med 6,8 procent till 571 miljoner euro. Räntenettot ökade i Bankrörelsen med 18 miljoner euro i segmentet Övrig rörelse med 22 miljoner euro. Försäkringsnettot var 278 miljoner euro (261). Under jämförelseperioden försvagade sänkningen av diskonteringsräntan försäkringsnettot med 26 miljoner euro. Den kraftiga ökningen i premieintäkterna från företagskunder stödde tillväxten i försäkringsnettot. Nettoprovisionsintäkterna var 444 miljoner euro, dvs. 9 miljoner euro större än ett år tidigare. Återbäringen av fondanknutna förvaltningsprovisioner ökade med 6 miljon euro och provisionskostnaderna minskade med 20 miljoner euro. Provisionerna från betalningsrörelsen minskade för sin del med 17 miljoner euro. OP Gruppen sålde under jämförelseperioden sitt avtals- och betalterminalbestånd för kortinlösen- och betalterminaltjänster till Nets. Till följd av affären minskade intäkterna från betalningsrörelseprovisioner med 10 miljoner euro och provisionskostnaderna med 12 miljon euro från jämförelseperioden.

Nettointäkterna från placeringsverksamhet minskade med 16,7 procent till 206 miljoner euro. På en del av skadeförsäkringsbolagens egetkapitalinstrument tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach), vilket minskade rapportperiodens resultat med 22 miljoner euro. Totalt minskade intäkterna från placeringsverksamheten med 63 miljoner euro. OP Gruppens försäkringsbolags totala intäkter från placeringar till verkligt värde var 0,5 procent (1,4).

Nettointäkter värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (under jämförelseperioden nettointäkter från tillgångar som kan säljas) minskade från jämförelseperioden med 52 miljoner euro. I början av 2018 togs standarden IFRS 9 i bruk, vilket medförde att beloppet av placeringar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat och realisationsvinster minskade. Under rapportperioden bokfördes 32 miljoner euro (81) i realisationsvinster. Beloppet av placeringar värderade till verkligt värde via resultatet ökade däremot. De positiva värdeförändringarna i derivatens kredit- och motpartsrisk, som beror på marknadsförändringar, i nettointäkterna från handeln blev 9 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. De kortfristiga räntekompletteringarna i livförsäkringen var mindre än under jämförelseperioden och de ökade nettointäkterna från placeringsverksamheten med 28 miljoner euro från jämförelseperioden.

De övriga rörelseintäkterna minskade från jämförelseperioden med 41 miljoner euro till 21 miljoner euro. Under jämförelseåret bokfördes återbäringar av mervärdesskatter av engångsnatur från tidigare år och räntor på dem för totalt 22 miljoner euro. Under rapportperioden bokfördes dessutom intäkter av engångsnatur på 24 miljoner euro bland övriga rörelseintäkter

för försäljningen av avtals- och betalterminalbeståndet för kortinlösen- och betalterminaltjänster. För affären bokfördes extra avskrivningar för 3 miljoner euro och övriga kostnader för 3 miljoner euro.

Kostnaderna ökade med 12,4 procent till 956 miljoner euro (851). Kostnadsökningen berodde främst på att kostnaderna för utveckling av den nuvarande affärsrörelsen, kostnaderna för nya affärsrörelser samt avskrivningarna och nedskrivningarna ökade. OP Gruppens betydande satsningar på utveckling av tjänsterna ökade utvecklingskostnaderna med 13,3 procent. De direkta utvecklingskostnaderna var totalt 110 miljoner euro (97). De nya affärsrörelsernas andel av ökningen i kostnader totalt var 13 miljoner euro. Avskrivningarna enligt plan ökade med 18,2 procent till 105 miljoner euro. Ökningen i avskrivningar berodde på de ökade satsningarna på utveckling under de senaste åren. Nedskrivningarna ökade med 19 miljoner euro från jämförelseperioden. Kostnaderna ökade också då myndighetsavgifterna ökade med 20 miljoner euro från jämförelseperioden och personalkostnaderna ökade med 5,2 procent till 413 miljoner euro.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter för krediter och fordringar samt placeringar bokfördes för totalt 17 miljoner euro (37), varav 7 miljoner euro (23) bokfördes för krediter och övriga fordringar. Nedskrivningarna av fordringar har 2018 beräknats i enlighet med standarden IFRS 9, så de är inte helt jämförbara med de nedskrivningar som beräknats enligt den tidigare standarden IAS 39. Nödlidande fordringar av krediter och övriga fordringar var små, dvs. 1,2 procent (1,2) av kredit- och garantistocken.

OP Gruppens inkomstskatt för rapportperioden var 91 miljoner euro (101). Den effektiva skattesatsen var 21,3 procent (18,0).

OP Gruppens eget kapital uppgick till 11,3 miljarder euro (11,1). Det egna kapitalet ökade av rapportperiodens resultat. I eget kapital ingick Avkastningsandelar för 2,9 miljarder euro (2,9), av dem bestod 0,2 miljarder euro (0,3) av uppsagda Avkastningsandelar. Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2018 är 3,25 procent. Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelar under rapportperioden uppskattas till sammanlagt 47 miljoner euro. För 2017 betalas räntor för totalt 90 miljoner euro i juni 2018.

April–juni

Det andra kvartalets resultat före skatt var 187 miljoner euro (276). Det minskade av att de övriga rörelseintäkterna minskade och att kostnaderna ökade. Under jämförelseperiodens andra kvartal är bokfördes en intäkt av engångsnatur på 18 miljoner euro för försäljningen av kortinlösen- och betalterminaltjänster. Resultatutvecklingen under det andra kvartalet stöddes särskilt av ökningen i räntenettot, försäkringsnettot, nettoprovisionsintäkterna samt i nettointäkterna från placeringsverksamheten. Intäkterna på totalt 788 miljoner euro ökade från jämförelseperioden med 6 miljoner euro.

Räntenettot ökade på ett år med 5,4 procent till 289 miljoner euro och försäkringsnettot ökade med 4,5 procent till 151 miljoner euro. Nettoprovisionsintäkterna var 212 miljoner euro, dvs. 3 miljoner euro större än ett år tidigare. Nettointäkterna

från placeringsverksamheten ökade med 2,9 procent till 127 miljoner euro. Det tillfälliga undantaget (overlay approach) minskade kvartalets resultat med 41 miljoner euro. Totalt minskade intäkterna från placeringsverksamheten med 37 miljoner euro.

Kostnaderna ökade med 14,7 procent från jämförelseperioden till 500 miljoner euro till följd av att personalkostnaderna, avskrivningarna och övriga rörelsekostnader ökade. Personalkostnaderna ökade från ett år tidigare med 9,6 procent till 209 miljoner euro. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar ökade med 23,0 procent till 65 miljoner euro. Ökningen i avskrivningar berodde på de ökade satsningarna på utveckling under de senaste åren. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 17,6 procent till 225 miljoner euro. Myndighetsavgifterna ökade med 16 miljoner euro och ICT-kostnaderna ökade med 12 miljoner euro från jämförelseperioden.

Viktiga händelser under rapportperioden

Personalens lagstadgade arbetspensionsskydd övergår till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen

Styrelsen för pensionskassan OP-Eläkekassa, som förvaltar det lagstadgade arbetspensionsskyddet för OP Gruppens personal, beslöt att överföra ett pensionsansvar på cirka 1,1 miljarder euro till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Beslutet föregicks av en konkurrensutsättning där styrelsen för OP-Eläkekassa inbegärde offerter av de största arbetspensionsbolagen. Det försäkringsbestånd som överföringen gäller motsvarar cirka 90 procent av OP-Eläkekassas totala pensionsansvar. Överföringen av ansvaret godkändes av OP-Eläkekassas representantskap 31.7.2018, och överföringen förutsätter ännu myndigheternas godkännande. Överföringen genomförs uppskattningsvis före utgången av 2018.

Enligt den preliminära planen kommer det återstående pensionsansvaret att överföras till Ilmarinen senare, tidigast vid slutet av 2020.

Överföringen skulle stärka OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med uppskattningsvis 0,4 procentenheter. Överföringen av ansvaret ger upphov till en post av engångsnatur i OP Gruppens resultat. Enligt nuvarande bedömning kommer posten av engångsnatur att förbättra OP Gruppens resultat 2018 med 240 miljoner euro. Den slutliga storleken på posten av engångsnatur som resultatförs beror på förändringarna i den ränta som används vid diskonteringen av pensionsansvar, och det slutliga beloppet kan avvika avsevärt från det ovan nämnda. En höjning av diskonteringsräntan med 0,1 procentenheter minskar den förmånsbestämda nettoskuld som intäktsförs med uppskattningsvis 20–30 miljoner euro.

OP Gruppen ansöker om medlemskap i Finans Finland

OP Gruppen beslöt i juni att ansöka om medlemskap i Finans Finland från 1.1.2019 och utträder ur Palta rf. Syftet med beslutet är att stärka utvecklingen, samarbetet och konkurrensförmågan i finansbranschen i Finland.

Direktionens nya ansvarsområden

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut beslöt 6.6.2018 förnya ansvarsområdena för direktionen och den högsta ledningen vid OPs centralinstitut. Den nya direktionen inledde sin verksamhet 11.6.2018.

Kärnan för OP Gruppens affärsrörelse består av bank- och försäkringsrörelsen. Bankrörelsen är indelad i två ansvarsområden. I direktionen ansvarar juris kandidat, eMBA Harri Nummela för affärsrörelsen Bankrörelse för privatkunder och sme-företag.

Som ny direktionsledamot ansvarar teknologie licentiat Katja Keitaanniemi för affärsrörelsen Bankrörelse för företag och institutioner. Hon övergår till OP Gruppen från Finnvera i augusti 6.8.2018.

I Försäkringsrörelsen ingår skade- och livförsäkringsrörelsen för privat- och företagskunder samt hälso- och välbefinnanderörelsen. I direktionen kvarstår ansvaret för affärsrörelsen Försäkringskunder hos agronomie- och forstmagister, eMBA Olli Lehtilä.

Som OP Gruppens ekonomidirektör och ledamot i direktionen fortsätter ekonomie magister Harri Luhtala.

Ett nytt ansvarsområde i direktionen är Utveckling och teknik, för vilket den nya direktionsledamoten diplomingenjör Juho Malmberg ansvarar.

Ansvarsområdet Grupptjänster består av centraliserad tjänsteproduktion och processer, upphandlings- och lokalitetstjänster samt företagssäkerhet. Ansvaret för Grupptjänster kvarstår hos direktionsledamot, juris kandidat, eMBA Tony Vepsäläinen. Han är också vice ordförande för direktionen.

Juridik och compliance utgör ett eget ansvarsområde i direktionen. För det ansvarar den nya direktionsledamoten, juris kandidat, LL.M.Eur. Tiia Tuovinen.

Utöver direktionsledamöterna rapporterar riskhanteringsdirektör Erik Palmén, personaldirektör Outi Taivainen, kommunikationsdirektör Carina Geber-Teir och revisionsdirektör Leena Kallasvuo direkt till chefdirektören. Direkt till chefdirektören rapporterar också direktören för strategi och förnyelse som utnämns senare.

OP Gruppens strategiska mål

OP Gruppens strategiska mål	30.6.2018	31.12.2017	Mål 2019
Kundupplevelse, NPS (-100+100)			
Varumärket	22	22	25
Kundmöten	59	58	70, på sikt 90
CET1-kapitaltäckning, %	19,8	20,1	22
Avkastning på ekonomiskt kapitalkrav, % (12 mån. glidande)	18,3	20,4	22
Kostnader för nuvarande affärsrörelse (12 mån. glidande), milj. €	1 754	1 661	Kostnaderna 2020 på samma nivå som 2015 (1 500)
Ägarkunder, miljoner	1,9	1,8	2,1 (2019)

Förvaltningsrådet förde vid sitt möte i juni 2018 en remissdebatt om förtydligandet av strategin OP 2016. Förvaltningsrådet fortsätter strategidebatten vid sitt sammanträde i september.

Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång

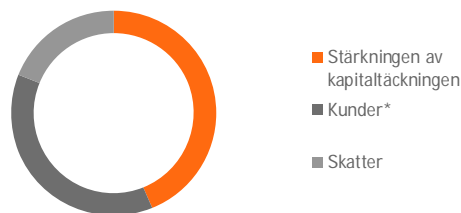
OP Gruppens grunduppgift är att med sin starka kapitaltäckning och effektivitet skapa bestående ekonomisk framgång, trygghet och välfärd för sina ägarkunder och omvärlden. OP Gruppens verksamhet bygger på kooperativa värden, en stark kapitaltäckning, kunnig riskhantering och respekt för kunderna. Gruppens värden är människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

Eftersom OP Gruppen är ett kooperativt företag styrs verksamheten av en dubbelroll. I affärsrörelserollen erbjuder gruppen kunderna konkurrenskraftiga produkter och tjänster samt ser till att verksamheten är lönsam och att kapitaltäckningen utvecklas. I den samhällliga rollen främjar OP omvärldens framgång och välfärd på lång sikt genom att verka som en positiv förändringskraft i omvärlden. Den samhällliga rollen innebär effektiva handlingar för samhällets bästa såväl på det lokala planet som på rikspanet – digitalt och fysiskt.

Användningen av resultatet

Eftersom OP Gruppen är ett kooperativt företag har den inte som mål att maximera vinsten för ägarna, utan att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla betjäningsförmågan.

Uppskattning av hur OP Gruppens rörelseresultat för rapportperioden används då det fastställts efter räkenskapsperiodens slut:

*) Kunder = kundbonus, rabatter och räntor på ägarkundernas placeringar

OP behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. Merparten av rörelseresultatet används för att stärka kapitaltäckningen. Det här betyder att gruppen måste vara effektiv och ha resultatkapacitet också i fortsättningen.

En betydlig del av resultatet återbetalas till ägarkunderna genom OP-bonus och genom olika förmåner och rabatter. I enlighet med grundprincipen för kooperativa företag ska nyttan fördelas i proportion till hur mycket varje medlem anlitat andelslagets tjänster. Förmånshelheten består av OP-bonus som samlas för nästan alla ärenden i proportion till mängden ärenden samt av förmåner och rabatter på banktjänster samt på skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsprodukter. Dessutom erbjuds vissa tjänstekoncept endast till ägarkunder. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelar. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

Mätt enligt de skatter som OP Gruppen betalar för resultatet är den en av de största skattebetalarna i Finland. Genom att betala skatten i Finland främjar OP hela Finlands framgång.

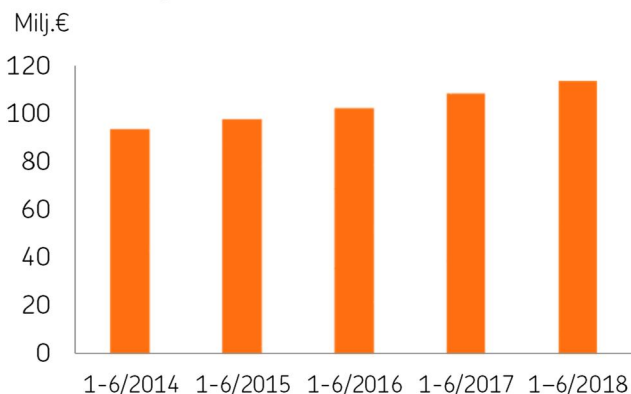
Kundrelationer och kundförmåner

OP Gruppens ägarkunder ökade under januari–juni med 32 000 till nästan 1,9 miljoner. Antalet gemensamma kunder inom bank- och försäkringsrörelsen ökade med 19 000 till över 1,8 miljoner under januari–juni.

Vid slutet av juni uppgick andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar och medlemsandelar till totalt 3,1 miljarder euro (3,1).

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. Värdet av den nya bonus som ägarkunderna samlat genom att koncentrera sina ärenden var totalt 113 miljoner euro (108) för januari–juni. Bonus användes för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 56 miljoner euro (52) och för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 58 miljoner euro (57). OP-bonus användes för 1 179 000 försäkringsräkningar (1 179 000), av vilka 174 000 (158 000) betalades helt med bonus.

Ny kundbonus som samlats

Ägarkundernas nytta av det rabatterade priset på paketet med dagliga banktjänster uppgick till 28 miljoner euro (26) under rapportperioden. Under rapportperioden beviljades ägarkunderna 33 miljoner euro (36) i koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar. Dessutom köpte, sålde och bytte ägarkunderna andelar i de flesta fonder utan separata kostnader. Förmånens värde under rapportperioden var 3 miljoner euro (3).

Ovan nämnda OP-bonus och kundförmåner uppgick totalt till 177 miljoner euro (173), dvs. 29 procent av OP Gruppens resultat före skatt och beviljade förmåner.

Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelar under rapportperioden uppskattas till sammanlagt 47 miljoner euro (44). Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2018 är en ränta på 3,25 procent (3,25).

Ansvarskänsla

Samhällsansvaret är en fast del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi. Inom vårt arbete kring samhällsansvaret beaktar gruppen det ekonomiska och sociala ansvaret samt miljöansvaret. OP Gruppens mål inom samhällsansvaret är att vara en föregångare inom branschen i Finland. OP har förbundit sig till att iaktta de tio principerna om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorrupcion i enlighet med FN:s Global Compact-initiativ. OP har sedan 2009 iakttagit FN:s principer för ansvarsfull placering.

I februari började OP i samarbete med LeaseGreen erbjuda energirenoveringar för husbolag. Med energirenoveringarna gör OP det möjligt för kunderna att minska sitt koldioxidavtryck.

OPs mål för att främja mångfalden är att det ska finnas minst 40 procent av vardera könet i bestämda chefsuppdrag. Vid slutet av juni var kvinnornas andel 23 procent. Vid slutet av 2017 var andelen 21 procent.

OP är huvudsaklig samarbetspartner för den riksomfattande Ekonomikunskapsstävlingen för niondeklassister. Det första skedet av den förnyade tävlingen ägde rum i grundskolorna runt om i Finland i början av april. OP var värd för finalen på riksplanet i Vallgård i maj. Främjandet av de ungas förmåga att förstå finansiell information är en viktig del av OPs samhällsansvar.

OP fortsätter med att upprätthålla förmedlingstjänsten för frivilligarbete, Hiip100, som en del av samhällsansvarsprogrammet också 2018.

OP Gruppen donerade med kampanjen Sommarjobb på OPs bekostnad över 500 000 euro till föreningar runt om i Finland. Genom kampanjen erbjuds ett sommarjobb för 1200 unga.

OP gick i maj med som medlem i Climate Leadership Coalitionin (CLC). CLC är en förening på hög nivå som har som mål att påverka den allmänna konkurrenskraften hos näringslivet i Finland och hos forskningsorganisationerna samt deras beredskap att svara på de hot som klimatförändringen och naturresursernas tillräcklighet ställer samt på förmågan att utnyttja de affärsrörelsemöjligheter som uppstår.

Flerkanalstjänster

Gruppens servicenät består av flera kanaler: kontors-, nät-, mobil- och telefontjänster. Personlig kundbetjäning erbjuds på kontor och digitalt. Gruppens mål är att erbjuda branschens bästa kundupplevelse i flera kanaler genom fortlöpande och betydelsefulla möten i alla kanaler.

OP lanserade i juli en förenklad och lättanvänd nättjänst för att erbjuda likvärdiga banktjänster för alla kundgrupper. OP Tillgänglig erbjuder grundläggande banktjänster för privatkunder som inte kan använda t.ex. tjänsten op.fi eller OP-mobilen på grund av begränsad syn och hörsel, nedsatt motorik eller andra funktionsbegränsningar. Tjänsten har tagits fram i samarbete med kunderna.

OP-mobilen var i juni huvudkanal för kundernas dagliga ärenden med cirka 19 miljoner (16) besök per månad. Antalet besök i nättjänsterna var cirka 9 miljoner (10). Antalet besök i mobilapplikationen Pivo var över 3 miljoner i juni (2). OP-företagsmobilen hade i juni 485 000 besök (121 000).

Bekräftelseverktyget mobilnyckeln laserades i december 2017 och blev tillgänglig för alla användare av OP-mobilen under början av 2018. Mobilnyckeln är en del av OP-mobilen och den kan användas för att bekräfta transaktioner i OP-mobilen utan nyckeltalslista.

Med Pivos kompisbetalning och Siirto-betalningen kan kunderna överföra pengar till en annan person med hjälp av mottagarens telefonnummer. Cirka 426 000 OP-kunder har redan registrerat sig i Siirto-tjänsten. Med Pivos betalknapp eller OP Siirto-betalknappen kan kunderna betala inköp i nätaffärer utan nyckeltalslista eller kortkod. Pivo och Siirto är redan ett alternativt betalsätt i över 4 000 nätaffärer.

Trots att nättjänsterna och mobiltjänsterna har växt, har OP Gruppen fortfarande det mest omfattande kontorsnätet i landet: 377 kontor (407) runt om i Finland. Det egna kontorsnätet stöds dessutom av ett omfattande nätverk av ombud och partner som är särskilt viktigt vid försäljningen av skadeförsäkringar. OP Gruppen har stor närvaro i de vanligaste sociala medierna, där den har sammanlagt cirka 400 000 följare (370 000). Utöver gruppens konton i sociala medier på riksplanet, har många andelsbanker egna Facebook-sidor där de delar publikationer som är avsedda för den lokala kundkåren.

Hälsa och välbefinnande

Pohjola Hälsa Ab:s femte sjukhus öppnades i Åbo i maj och därmed fullbordades sjukhusnätverket. De fem Pohjola Sjukhusen i Helsingfors, Tammerfors, Uleåborg, Kuopio och Åbo erbjuder omfattande bashälsovård och specialistsjukvård, undersökningar, operationstjänster samt rehabilitering.

Under de närmaste åren kommer Pohjola Hälsas nätverk att kompletteras med ett riksomfattande nät med läkarcentraler. De första Pohjola Hälsa-läkarcentralerna öppnas i Villmanstrand och Björneborg under återstoden av 2018. De är läkarcentraler med full service. De erbjuder allmän- och specialläkartjänster för privat- och företagshälsovårdskunder.

Kunderna har varit nöjda med Pohjola Hälsas tjänster. NPS-talet som operationspatienterna gett var i januari-juni 97 (96).

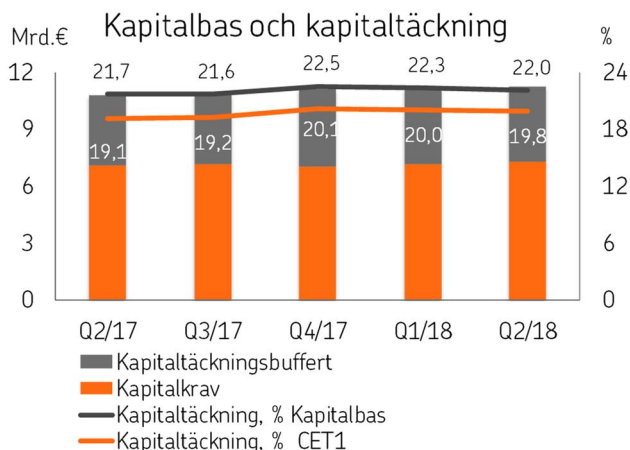
Kapitaltäckning

Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

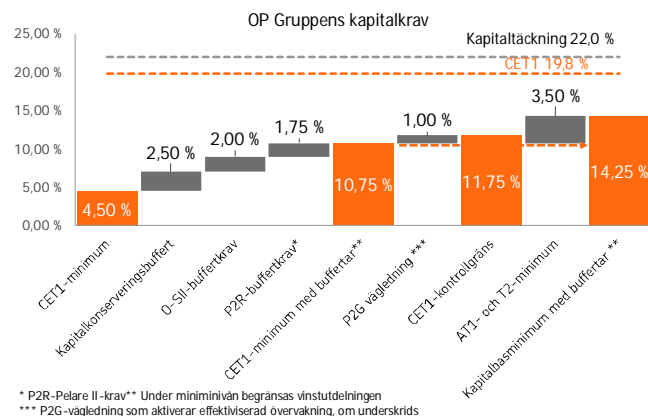
OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 3,5 miljarder euro (3,6). Kapitalkravet för Bankrörelsen var oförändrat på 14,3 procent av riskvägda poster. Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalbaskravet var 146 procent (148). Relationstalet var 161 procent utan de riskviktsgränser som ECB fastställt. Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimikapitalet för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsålägganden på grund av underskrifning av buffertar.

Kapitaltäckning för kreditinstitut

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 19,8 procent (20,1). De riskviktsgränser som ECB fastställt sänkte kapitaltäckningen med 2,1 procentenheter. Ökningen i den totala risken översteg ökningen i kärnprimärkapitalet. De kalkylerade justeringarna av förmånsbestämda pensionsplaner (IAS 19) inverkar på gruppens CET1-kapitaltäckning med cirka -0,9 procentenheter, dvs. något mindre än vid slutet av 2017.

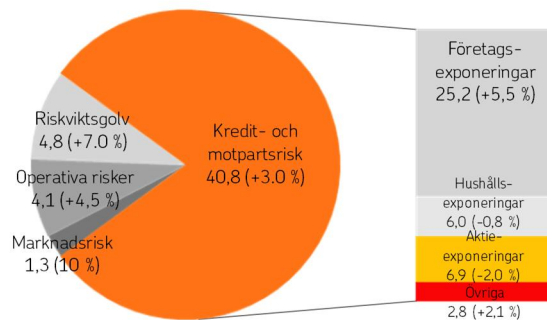
Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffertkravet på 2 procent och ECB:s P2R-krav höjer i praktiken den lägsta gränsen till 14,3 procent för kapitalrelationen och till 10,8 procent för CET1-kapitaltäckningen.

Kärnprimärkapitalet i gruppens kreditinstitutsverksamhet var 10 miljarder euro (9,9). Kärnprimärkapitalet ökade av bankrörelsens resultat och emissioner av Avkastningsandelar. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 2,9 miljarder euro (2,8).

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick till 51 miljarder euro (49,2), vilket är 3,6 procent större än vid slutet av fjolåret. Den lägsta gränsen för riskvikterna för hushållsexponeringar som ECB fastställt var 4,8 miljarder euro, och utan den var det totala riskvägda exponeringsbeloppet 46,2 miljarder euro och ökningen från årsskiftet 3,3 procent. De genomsnittliga riskvikterna för företagsexponeringarna ökade något medan de genomsnittliga riskvikterna för hushållsexponeringarna var oförändrade jämfört med årsskiftet.

Totalt riskvägd exponeringsbelopp 30.6.2018
 51,0 mrd.€
 (förändring från årets början 3,6 %)

Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 6,5 miljarder euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag med en riskvikt på cirka 280 procent.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i juni 2018 fastställa en systemriskbuffert, dvs. ett buffertkrav, på 2 procent för OP Gruppen från 1.7.2019. Samtidigt fastställdes OP Gruppens O-SII-buffertkrav också till 2 procent. De här buffertkraven är parallella och det större av dem tillämpas, vilket innebär att beslutet inte påverkar OP Gruppens totala kapitalkrav. Finansinspektionen ställde inte något kontracykliskt buffertkrav för bankerna. För bolånen trädde en lägsta gräns för riskvikten på 15 procent i kraft vid början av 2018 för minst två år. Med riskviktsgolvet vidtas förberedelser för den systemrisk som förorsakas av att hushållens skuldsättning enligt Finansinspektionen ökat. Riskviktsgolvet påverkar inte OP Gruppens totala riskvägda exponeringsbelopp med beaktande av de lägsta gränser för riskvikt för hushållsexponeringarna som ECB fastställt. Utan ECB:s lägsta gräns för riskvikten skulle Finansinspektionens lägsta gräns för riskvikt på 15 procent för bostadskrediter försvaga CET1-kapitaltäckningen med uppskattningsvis 1,3 procentenheter.

I de kommande EU-bestämmelserna ingår ett krav som beskriver skuldsättningsgraden, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio). Bruttosoliditetsgraden för OP Gruppens bankrörelse är enligt nuvarande tolkningar uppskattningsvis 7,7 procent (7,9) enligt siffrorna vid slutet av rapportperioden. Enligt utkastet till bestämmelserna är miniminivån 3 procent.

Skade- och livförsäkring

Skadeförsäkringens och livförsäkringens kapitalbaser ökade till följd av resultatet. Livförsäkringens solvensställning stärktes också av det sänkta kapitalkravet.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	30.6. 2018	31.12. 2017	30.6. 2018	31.12. 2017
Kapitalbas, milj. €* Kapitalkrav, milj. €* Solvensprocent* Solvensprocent, (utan beaktande av övergångsbestämmelse)	968 664 146	902 666 135	1 354 635 213	1 317 674 195
	146	135	168	151

*med beaktande av övergångsbestämmelser

ECB:s tillsyn

OP Gruppen lyder under ECB:s tillsyn. OP Gruppen underrättades 2.2.2017 om att ECB beslutat att fastställa ett riskviktsgolv för OP Gruppens hushållsexponeringar för en tid på 18 månader. De relevanta lägsta gränser för riskvikter för hushållsexponeringar som ECB fastställt är 15,4 procent för exponeringar med säkerhet i fastighet och 32,7 procent för privatunders övriga exponeringar. De lägsta gränserna för riskvikter gäller enligt beslutet åtminstone till det tredje kvartalet 2018. Beslutet beror på att ECB noterat brister i styrnings- och valideringsprocessen för den IRBA-metod (Internal Ratings Based Approach) som OP Gruppen tillämpar för kapitaltäckningsanalysen, i synnerhet att valideringar försenats. Bristerna är korrigerade och åtgärdernas tillräcklighet bedöms nu av ECB.

ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). Det buffertkrav som

ECB fastställt och som gäller från 1.1.2018 (P2R) är 1,75 procent. Dessutom har ECB som kapitaltäckningsvägledning (P2G) fastställt 1,0 procent. Om gränsen överskrids påverkas t.ex. vinstutdelningen inte av det. De buffertkrav som ECB ställt är på samma nivå som i fjol.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) i Bryssel. Kravet på OP Gruppens kapitalbas och nedskrivningsbara skulder (MREL) har fastställts till 12,2 miljarder euro, dvs. 27,6 procent, av det totala riskvägda exponeringsbeloppet vid slutet av 2016. OP Gruppens MREL-relationstal var ungefär 35 procent vid årsskiftet 2017. I samband med det här fastställdes SRB OP Gruppens resolutionsstrategi, enligt vilken resolutionsåtgärderna riktas till OP Företagsbanken som är Single Point of Entry.

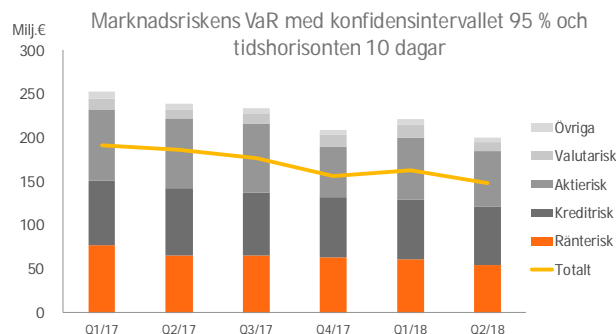
Riskposition

OP Gruppens riskposition har hållits stabil. Riskhanteringsförmågan är stark och tryggar verksamhetsförutsättningarna för gruppens affärsrörelse.

Den goda riskhanteringsförmågan och moderata målrisknivån höll kreditriskpositionen stabil.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är goda. Tillgången på finansiering har hållits god. Under rapportperioden emitterade OP Gruppen långfristiga obligationslån för totalt 2,4 miljarder euro. Inlåningens andel av kreditstocken har hållits stabil under rapportperioden.

OP Gruppens marknadsriskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter gruppens marknadsrisk, var 148 miljoner euro (156) vid slutet av rapportperioden. I VaR ingår försäkringsföretagens totala omslutning, trading-funktionen, likviditetsreserven och gruppens treasury ränteposition.

De operativa riskerna uppskattas i enlighet med målet vara moderata. Den snabba utvecklingen av verksamheten och tjänsterna ställer dock ytterligare utmaningar för riskhanteringen de närmaste åren.

Riskerna i förmånsbestämda pensionsplaner ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, framtida pensionshöjningar samt till den längre förväntade livslängden. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp. Den minskning i nettoskulden för förmånsbestämda pensionsplaner som under rapportperioden bokförts i övrigt totalresultat förbättrade rapportperiodens totalresultat före skatt med 38 miljoner euro (62). Nettoskulden minskade till följd av att diskonteringsräntan höjdes.

Compliance-funktionens centrala prioriteringar under rapportperioden anslöt sig till att säkerställa att verksamheten uppfyller de nya krav som ställs av de bestämmelser som trätt i kraft 2017 och 2018.

OP Gruppen har lämnat in sitt svar på Konkurrens- och konsumentverkets utredningsbegäran från 2015. Myndigheterna reder ut OP Gruppens marknadsställning inom hushållsbanktjänster och prissättningen av skadeförsäkringsprodukter. Myndigheterna utreder fortfarande ärendet.

Bankrörelse

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsrisken.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev stabil och riskerna måttfulla.

Problemfordringarna uppgick till totalt 3,0 miljarder euro (2,9). Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och exponeringar med anstånd på grund av kundens ekonomiska svårigheter. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Andelsbankerna strävar efter att aktivt finna lösningar för att kunderna ska klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar. Av problemfordringarna utgjordes 66,4 procent (64,3) av presterande fordringar med anstånd (nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande). De nödlidande fordringarna hölls låga och utgjorde 1,2 procent av kredit- och garantistocken (1,2). Nedskrivningarna var 7 miljoner euro (23).

Fördelningen i kredit- och garantistocken

	30.6.2018	31.12.2017
Kredit- och garantistocken, mrd. euro	87,1	84,8
Exponeringar mot privatkunder, mrd. euro	50,8	50,0
av kredit- och garantistocken, %	58,3	58,9
de två bästa ratingklasserna, %	84,0	83,5
de tillfredsställande ratingklasserna, %	12,5	12,9
de två svagaste ratingklasserna, %	3,6	3,6
Exponeringar mot företag och bostadssammanslutningar, mrd. euro	33,4	32,6
av kredit- och garantistocken, %	38,3	38,5
de bästa ratingklasserna (IG), %	54,7	55,4
övriga ratingklasser (exklusive fallerande), %	44,2	43,4
fallerande, %	1,1	1,2
fallerande, milj. euro	528,1	554,3
Övriga exponeringar, mrd. euro	3,0	2,2

Inte en enda exponering mot en kund överskred tio procent av kapitalbasen efter avdragsposter och annan kreditriskreducering. Kapitalbasen som täcker exponeringar uppgick till 11,2 miljarder euro (11,0).

De viktigaste branscherna för exponeringar mot företag och bostadssammanslutningar	30.6.2018	31.12.2017**
Uthyrning och förvaltning av bostäder*, %	17,9	17,4
Uthyrning och förvaltning av övriga fastigheter, %	10,1	9,8
Tjänster, %	9,6	9,0
Energi, %	9,3	9,8
Övriga branscher, %	53,1	54,0
Totalt, %	100	100

*Av exponeringarna i branschen uthyrning och förvaltning av bostäder var 94 procent exponeringar i bostadssammanslutningar och 12 procent exponeringar med garantier från offentlig sektor.

**Talen för jämförelseperioden har justerats i enlighet med nuvarande uppföljning.

Bankrörelsens ränterisk mätt med effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader var vid slutet av juni -96 miljoner euro.

OP Gruppen förvaltade vid slutet av juni insättningar som omfattas av insättningsgarantin för ett totalbelopp på 35,2 miljarder euro (34,3). Ur insättningsgarantifonden ersätts högst 100 000 euro till varje kund i OP Gruppen.

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, en oväntad förlängning av de förväntade livslängden för förmånstagare till försäkringsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt

differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskuden för pensioner med 45 miljoner euro. En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskuden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskuden med 23 miljoner euro.

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkring är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskuldens värde och kapitalkravet.

Placeringarnas riskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 50 miljoner euro (52) vid slutet av rapportperioden. Inga betydliga förändringar skedde i placeringssportföljens tillgångsslagsfördelning. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats utöver med räntederivat också med obligationslån. Ränte- och kreditrisken i portföljen förblev stabil. Säkringsgraden för ränterisken för försäkringsskuden har höjts avsevärt.

Kapitalförvaltning

De centralaste riskerna i kapitalförvaltningen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskuden samt att de försäkrades förväntade livslängd växer snabbare än beräknat.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskuden med 26 miljoner euro. En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskuden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskuden med 30 miljoner euro.

Det finns en buffert för placerings- och kundbeteenderiskerna i anslutning till de separata försäkringsbestånd som överförs från Suomi-bolaget. Bufferten räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden varefter OP Gruppen bär riskerna för bestånden.

Placeringarnas riskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 57 miljoner euro (61) vid slutet av rapportperioden. Inga betydliga förändringar skedde i placeringssportföljens tillgångsslagsfördelning. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats utöver med räntederivat också med obligationslån. Ränte- och kreditrisken i portföljen förblev stabil. Säkringsgraden för ränterisken för försäkringsskuden har höjts avsevärt.

Övrig rörelse

De centrala riskerna inom Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Marknadsrisken har störst betydelse för skuldebrev som ingår i likviditetsreserven.

Marknadsrisken i relation till marknadsvärdet av skuldebreven i likviditetsreserven (VaR 95 %) förblev stabil under rapportperioden. Placeringarna minskade något. Inga betydliga förändringar skedde i tillgångsslagsfördelningen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariet.

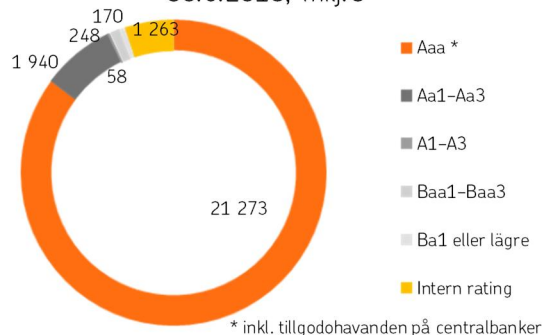
OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent från början av 2018. OP Gruppens LCR-relationstal var vid slutet av juni 148 procent (123).

Likviditetsreserv

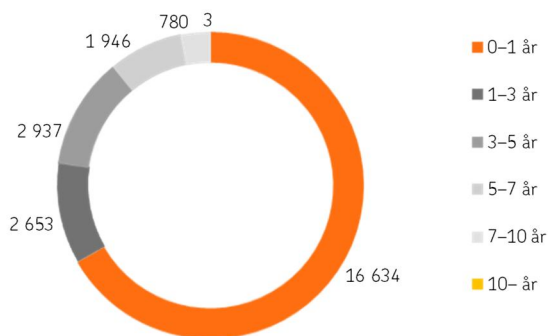
Mrd. €	30.6.2018	31.12.2017	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	15,6	12,8	21,5
Skuldebrev som godtas som säkerhet	7,7	9,1	-14,8
Totalt	23,3	21,9	6,4
Fordringar som inte godtas som säkerhet	1,7	1,5	13,6
Likviditetsreserven till marknadsvärde	25,0	23,3	6,9
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,7	-0,7	0,1
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	24,3	22,7	7,1

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och krediter som godtas som säkerhet.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 30.6.2018, milj.€

Fördelningen av de finansiella tillgångar som
ingår i likviditetsreserven enligt maturitet
30.6.2018, milj.€

Rating

30.6.2018

Ratinginstitut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Stabila	AA-	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

OP Företagsbanken Abp har rating från Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limited och Moody's Investors Service Ltd. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens ekonomiska situation.

Ratingen ändrades inte under rapportperioden.

Standard & Poor's bekräftade i juli 2018 OP Företagsbanken Abp:s rating för den långfristiga och kortfristiga upplåningen och behöll utsikterna stabila.

Segmentens resultat

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut beslöt 6.6.2018 om en ny arbetsfördelning för direktionen vid OP Gruppens centralinstitut, vilket kommer att förändra segmentstrukturen från början av 2019. OP Gruppen inleder rapporteringen i enlighet med de nya segmenten i delårs- och bokslutsrapporteringen från och med den första delårsrapporten 2019. Under övergångsperioden rapporteras OP Gruppens rörelsesegment enligt den tidigare segmentstrukturen, där OP Gruppens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Hälso- och välbefinnanderörelsen ingår i rörelsesegmentet Skadeförsäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Bankrörelse

- Resultatet före skatt ökade med 5,9 procent och var 333 miljoner euro (314).
- Intäkterna ökade med 4,9 procent. Räntenettot ökade med 3,0 procent från jämförelseperioden, men nettoprovisionsintäkterna minskade med 4,9 procent. Kostnaderna ökade med 8,3 procent på grund av stabiliseringsavgiften, utvecklingskostnaderna och volymökningen.
- Utlåningen ökade på ett år med 5,3 procent och inlåningen med 7,3 procent. Ökningen i utlåningen var snabbast för företagskrediterna, krediterna till bostadssammanslutningar och övriga krediter.
- Nedskrivningarna var 6 miljoner euro (23). Nödlidande fordringar uppgick till 1,2 procent (1,2) av kredit- och garantistocken.
- De mest betydande satsningarna inom bankrörelsen gällde förnyelsen av system för betalning och finansiering såsom den digitala bolånetjänsten.

Bankrörelsens nyckeltal

Milj. €	1–6/2018	1–6/2017	Förändring, %	1–12/2017
Räntenetto	608	591	3,0	1 192
Provisionsintäkter, netto	281	296	-4,9	576
Nettointäkter från placeringsverksamhet	58	15		19
Övriga intäkter	13	14	-7,4	36
Intäkter totalt	960	915	4,9	1 823
Personalkostnader	182	188	-3,1	354
Avskrivningar och nedskrivningar	19	21	-8,8	51
Övriga rörelsekostnader	326	278	17,3	565
Kostnader totalt	527	486	8,3	970
Nedskrivningar av fordringar	-6	-23	-71,9	-47
OP-bonus till ägarkunder	-93	-91	2,8	-187
Resultat före skatt	333	314	5,9	619
Kostnads-intäktsrelation, %	54,9	53,2		53,2
Milj. €				
Uttagna bolån	3 777	3 418	10,5	6 954
Uttagna företagskrediter	3 884	3 687	5,3	7 389
Förmedlade bostads- och fastighetsaffärer, st.	5 958	6 439	-7,5	13 080
Mrd. €				
Utlåning	30.6.2018	30.6.2017	Förändring, %	31.12.2017
Bolån	38,0	37,1	2,5	37,5
Krediter till företag	20,6	19,5	5,8	19,7
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	25,8	23,7	9,2	25,0
Utlåning totalt	84,4	80,2	5,3	82,2
Garantier	2,7	2,6	0,3	2,6
Inlåning				
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	43,2	39,4	9,8	40,1
Placeringsinsättningar	18,2	17,9	1,9	17,9
Inlåning totalt	61,4	57,2	7,3	58,0

OP Gruppens bankrörelse består av bankrörelse för privatkunder och sme-företagskunder samt bankrörelse för företagskunder och institutionella kunder. Den senare affärsrörelsen har nästan i sin helhet koncentrerats till OP Företagsbanken. Bankrörelsen för privatkunder och sme-företagskunder sköts huvudsakligen i andelsbankerna.

Utlåningen ökade på ett år med 5,3 procent till 84,4 miljarder euro. Företagskreditstocken ökade med 5,8 procent och bolånestocken ökade med 2,5 procent. OP Företagsbankens andel av utlåningen var 25 procent.

Inlåningen ökade på ett år med 7,3 procent till 61,4 miljarder euro. Beloppet av placeringsinsättningar ökade något från jämförelseperioden. OP Företagsbankens andel av inlåningen var 20 procent.

OP introducerade under rapportperioden en digital bolånetjänst där kunden kan ansöka om bolån på op.fi och få sitt bolånebeslut genast. Tjänsten utvidgades under det andra kvartalet så att en del av kunderna i 26 andelsbanker kan få sitt bolånebeslut i realtid på nätet.

De bostads- och fastighetsaffärer som OP-Fastighetscentralerna förmedlade minskade med 7,5 procent från jämförelseperioden. Provisionsintäkterna från bostadsförmedlingen var lika stora som under jämförelseperioden.

Kundernas intresse för att skydda bolån och bostadssammanslutningars krediter mot en ränteuppgång ökade och intäkterna från ränteskydden ökade klart från jämförelseperioden.

Vid slutet av juni översteg antalet bankkunder 3,7 miljoner (3,7).

Bankrörelsens resultat

Bankrörelsens resultat före skatt var 333 miljoner euro (314), dvs. 5,9 procent större än jämförelseperiodens resultat.

Intäkterna ökade med 4,9 procent och kostnaderna med 8,3 procent. Till följd av de ökade kostnaderna försvagades kostnads-intäktsrelationen till 54,9 procent (53,2). Nedskrivningarna av fordringar var mycket små, dvs. 6 miljoner euro (23). De nödlidande fordringarna uppgick till 1,2 procent (1,2) av kredit- och garantistocken.

Räntenettet ökade med 3,0 procent till 608 miljoner euro (591) till följd av att utlåningen ökade och kostnaderna för upplåningen minskade. Räntenettet för OP Företagsbankens bankrörelse minskade till följd av derivatrörelsen, medan andelsbankernas räntenetto ökade.

Bankrörelsens nettoprovisionsintäkter minskade till 281 miljoner euro (296). Orsaken till minskningen av nettoprovisionsintäkterna var att kundintäkterna från derivatrörelsen under rapportperioden införlivades i nettointäkterna från Bankrörelsens placeringsverksamhet. Under jämförelseperioden ingick de i nettoprovisionsintäkterna.

De totala nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 43 miljoner euro. Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade till följd av en realisationsvinst på 16 miljoner euro. CVA-värderingen till följd av ändringar i räntorna och andra marknadsförändringar förbättrade resultatet med 7 miljoner euro (16).

Kostnaderna ökade med 8,3 procent till 527 miljoner euro (486). Personalkostnaderna minskade med 6 miljoner euro till 182 miljoner euro (188). De övriga rörelsekostnaderna ökade med 17,3 procent. ICT-kostnaderna ökade med 22 miljoner euro. ICT-kostnaderna ökade av satsningarna på utveckling och de ökade volymerna. De övriga rörelsekostnaderna ökade av stabilitetsavgifterna till Verket för finansiell stabilitet. Kostnaderna ökade i andelsbankerna och i OP Företagsbankens bankrörelse.

Skadeförsäkring

- Resultatet före skatt minskade med 40,1 procent och var 64 miljoner euro (107).
- Premieintäkterna ökade med 3,3 procent.
- Den operativa totalkostnadsprocenten var 91,9 (92,5) och den operativa driftskostnadsprocenten 20,8 (20,1). Totalkostnadsprocenten var 93,3 (94,0).
- Nettointäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 21 miljoner euro (67). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 14 miljoner euro (78).
- Utvecklingsåtgärderna riktades till de elektroniska tjänsterna och den pågående förnyelsen av bassystem.

Skadeförsäkringens nyckeltal

Milj. €	1–6/2018	1–6/2017	Förändring, %	1–12/2017
Premieintäkter	733	710	3,3	1 432
Försäkringsersättningar	458	459	-0,3	970
Övriga kostnader	2	2	-30,6	3
Försäkringsnetto	273	248	10,2	459
Nettointäkter från placeringsverksamhet	21	67	-68,7	183
Övriga nettointäkter	-12	-13	-7,9	-33
Intäkter totalt	282	302	-6,4	609
Personalkostnader	67	60	11,2	116
Avskrivningar och nedskrivningar	29	23	28,1	50
Övriga rörelsekostnader	122	111	9,3	231
Kostnader totalt	217	194	12,1	397
OP-bonus till ägarkunder	-1	-1	1,5	-2
Tillfälligt undantag (overlay approach)	0			
Resultat före skatt	64	107	-40,1	210
Totalkostnadsprocent	93,3	94,0		97,6
Operativ totalkostnadsprocent	91,9	92,5		96,1
Operativ skadeprocent	71,0	72,4		75,8
Operativ driftskostnadsprocent	20,8	20,1		20,3
Operativ riskprocent	64,4	66,0		69,3
Operativ omkostnadsprocent	27,4	26,5		26,9
Solvensprocent*	146	162		135
Stora skador med skadekostnad för egen räkning	57	36		78
Förändringarna jämfört med avsättningarna för skador under de föregående åren (run off-resultat)	16	19		35

*med beaktande av övergångsbestämmelser.

Premieintäkterna från företagskunderna och Baltikum ökade. Premieintäkterna från privatkunder var ungefär lika stora som under jämförelseperioden till följd av priskonkurrensen. Den gynnsamma utvecklingen av ekonomin återspeglades i utvecklingen av premieintäkter från företagskunderna.

De mest betydande utvecklingsåtgärderna riktades till utvecklingen av elektroniska tjänster och köptjänster samt den pågående förnyelsen av bassystem. Utvecklingen av nät- och mobiltjänster hör till skadeförsäkringens prioriteringsområden inom såväl försäkringstjänsten som ersättningstjänsten.

Under rapportperioden förnyades motorcykelförsäkringen och försäljningen av den förnyade försäkringen inleddes i början av april.

OP Gruppen har meddelat att den säljer hela aktiestocken i sitt baltiska dotterbolag Seesam Insurance AS jämte filialerna i Lettland och Litauen till Vienna Insurance Group (VIG). Avsikten är att företagsaffären ska genomföras under 2018, förutsatt att affären får myndigheternas godkännande och att de övriga villkoren för affären uppfylls.

Pohjola Hälsa utvidgade sin verksamhet då det femte sjukhuset öppnades i Åbo. På hösten öppnas läkarcentralerna i Villmanstrand och Björneborg.

Skadeförsäkringens resultat

Resultatet före skatt var 64 miljoner euro (107). Resultatet försvagades särskilt av nettointäkterna från placeringsverksamheten som med beaktande av det tillfälliga undantaget var 46 miljoner euro mindre än ett år tidigare. Realisationsvinsterna från placeringar uppgick till 1 miljon euro (29). Försäkringsnettot ökade med 10,2 procent till 273 miljoner euro. Sänkningen av diskonteringsräntan ökade jämförelseperiodens försäkringsersättningar med 26 miljoner euro.

Den operativa totalkostnadsprocenten var 91,9 (92,5). De operativa nyckeltalen för jämförelseperioden innehåller effekterna av förändringarna i diskonteringsräntan, men inte avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp. Sänkningen av diskonteringsräntan försvagade jämförelseperiodens operativa totalkostnadsprocent med 3,6 procentenheter.

Premieintäkter

Milj. €	1-6/2018	1-6/2017	Förändring, %
Privatkunder	391	390	0,4
Företagskunder	309	290	6,8
Baltikum	32	30	6,4
Totalt	733	710	3,3

Utan sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 5,6 procent. Skadekostnaden för nya storskador på egendom och verksamhet var större än under jämförelseperioden. Under januari–juni registrerades 57 (46) nya storskador på egendom och verksamhet, vilkas skadekostnad för egen räkning var totalt 57 miljoner euro (36). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringen i avsättningarna för de lagstadgade pensionerna var större än under jämförelseperioden. Under januari–juni var förändringen i avsättningarna för pensionsansvar 6 miljoner euro (-7).

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 16 miljoner euro (19). Den operativa skadeprocenten var 71,0 (72,4). Den operativa riskprocenten exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 64,4 (66,0).

Kostnaderna ökade med 12,1 procent till följd av de ökade ICT-kostnaderna och avskrivningarna samt utvidningen av hälso- och välbefinnanderörelsen och var 23 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Den operativa driftskostnadsprocenten var 20,8 (20,1). Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 27,4 (26,5).

Operativt försäkringstekniskt bidrag och totalkostnadsprocent (CR)

	1-6/2018		1-6/2017	
	Bidrag, milj. €	CR, %	Bidrag, milj. €	CR, %
Privatkunder	49	87,5	57	85,3
Företagskunder	9	97,2	-6	102,2
Baltikum	2	93,4	2	91,8
Totalt	60	91,9	53	92,5

Den stramare priskonkurrensen belastade privatkundsrörelsens lönsamhet.

Placeringsverksamheten

Skadeförsäkringens nettointäkter från placeringar till verkligt värde var 14 miljoner euro (78). Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Placeringsbeståndets fördelning

%	30.06.2018	31.12.2017
Obligationslån och räntefonder	69,1	68,0
Alternativa placeringar	4,4	4,7
Aktier	7,9	8,5
Kapitalplaceringar	2,1	1,9
Fastigheter	8,7	8,3
Penningmarknaden	7,9	8,5
Totalt	100	100

Skadeförsäkringsrörelsens placeringsbestånd var vid slutet av rapportperioden 3 839 miljoner euro (3 903). Placeringarna på investeringsnivån stod för 94 procent (95), och 62 procent (66) av placeringarna hade en rating på minst A-. Vid slutet av rapportperioden var ränteplaceringarnas modifierade duration 4,4 (5,1).

Den genomsnittliga avkastningen på direkta placeringar i obligationslån till förfallodagen beräknad enligt anskaffningsvärdet för instrumenten (running yield) var 1,5 procent (1,7). Beräkningen av nyckeltalet preciserades 2018 och jämförelseuppgifterna justerades retroaktivt.

Kapitalförvaltning

- Resultatet före skatt ökade med 1,5 procent och var 94 miljoner euro (93).
- Nettoprovisionsintäkterna minskade från jämförelseperioden bland annat till följd av prissänkningar.
- Nettointäkterna från livförsäkringsrörelsens placeringsverksamhet med beaktande av det tillfälliga undantaget var 46 miljoner euro (32). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 24 miljoner euro (66).
- Bruttot av de förvaltade medlen ökade på ett år med 1,7 procent till 77,7 miljarder euro.
- Utvecklingsattsningarna riktades främst till slutförandet av regleringsprojekt och utvecklingen av elektronisk skötsel av ärenden.

Kapitalförvaltningens nyckeltal

Milj. €	1–6/2018	1–6/2017	Förändring, %	1–12/2017
Provisionsintäkter, netto				
Fonder, kapitalförvaltning och värdepapper*	113	118	-4,4	276
Livförsäkringar*	95	92	3,7	174
Kostnader*	41	38	8,3	64
Provisionsintäkter, netto, totalt	167	172	-2,9	385
Nettointäkter från livförsäkringens riskrörelse	15	13	17,4	27
Nettointäkter från livförsäkringsrörelsens placeringsverksamhet	63	32	97,6	85
Övriga intäkter	3	6	-42,3	10
Intäkter totalt	249	223	11,6	507
Personalkostnader	41	39	6,5	75
Avskrivningar och nedskrivningar	15	12	23,6	28
Övriga rörelsekostnader	67	65	2,2	130
Kostnader totalt	123	116	5,9	233
OP-bonus till ägarkunder	-15	-14	7,9	-28
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-17			
Resultat före skatt	94	93	1,5	247
Mrd. €	30.6.2018	30.6.2017	Förändring, %	31.12.2017
Förvaltade medel (brutto)				
Placeringsfonder	24,4	23,6	3,2	24,6
Institutionella kunder	23,8	24,6	-3,4	24,2
Private Banking	19,2	18,5	4,1	19,1
Fondanknutna försäkringsbesparingar	10,3	9,7	6,1	10,2
Förvaltade medel totalt (brutto)	77,7	76,4	1,7	78,0
Milj. €	1–6/2018	1–6/2017	Förändring, %	1–12/2017
Nettoförsäljning				
Spar- och placeringskunder	122	395	-69,0	711
Private Banking-kunder	50	281	-82,3	563
Institutionella kunder	14	150	-90,4	623
Nettoförsäljning totalt	187	825	-77,4	1 897

*Elimineringar av interna poster i segmentet har justerats för jämförelseperioden 1–6/2017

Den allt stramare penningpolitiken och hotet om ett handelskrig gjorde sentimentet på placeringsmarknaden negativt, trots att tillväxtutsikterna för ekonomin och företagens resultat fortfarande var goda. Den ökande osäkerheten försvagade efterfrågan på kapitalförvaltningsprodukter och nettoförsäljningen minskade från jämförelseperioden med 77,4 procent till 187 miljoner euro (825). Bruttot av de förvaltade medlen ökade på ett år med 1,7 procent till 77,7 miljarder euro. I de förvaltade medlen ingick medel från företag som hör till OP Gruppen för cirka 13 miljarder euro.

OP utvecklade sitt fondutbud genom att lansera specialplaceringsfonden OP-Finland Mikroföretag i maj och placeringsfonden OP-Finland Index i juni. Prissättningen av den elektroniska aktiehandeln förnyades i slutet av juni då särskilt courtagen för ägarkunder sänktes.

Antalet fondandelsägare i OP-fonderna ökade under rapportperioden med cirka 17 000 brutto till 764 000 andelsägare. OP-fondernas Morningstar-klassificering var 3,0 (2,9).

Det totala antalet spar- och placeringskunder ökade under rapportperioden med 12 000 och uppgick vid slutet av juni till cirka 796 000.

Under rapportperioden riktade sig kapitalförvaltningens utvecklingsåtgärder på att slutföra införandet av regleringsprojekt samt på att utveckla den elektroniska försäljningen och de elektroniska tjänsterna. De elektroniska avtalens andel uppgick till 54 procent (51) av de nya avtalen inom kapitalförvaltningen. Av placeringsfundsorderna gjordes 79 procent elektroniskt (78).

Kapitalförvaltningens resultat

Kapitalförvaltningens resultat före skatt var ungefär lika stort som under jämförelseperioden och uppgick till 94 miljoner euro (93).

Nettoprovisionsintäkterna minskade med 2,9 procent från jämförelseperioden och uppgick till 167 miljoner euro (172). Nettoprovisionsintäkterna utgjorde 0,49 procent av bruttot av de förvaltade medlen (0,46).

Nettointäkterna från livförsäkringens placeringar till verkligt värde var 24 miljoner euro (66). Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från de totala intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor. De s.k. separata balansräkningar som överförts från Suomi-bolaget ingår inte i nettointäkterna.

Kostnaderna ökade med 5,9 procent från jämförelseperioden och uppgick till 123 miljoner euro (116). Kostnadsökningen berodde huvudsakligen på ökningen i de utvecklingsrelaterade kostnaderna. Kostnaderna utgjorde 0,29 procent av bruttot av de förvaltade medlen.

Försäkringsskulden ränterisk skyddas med räntekompletteringar och räntederivat. De kortfristiga räntekompletteringarna minskade under rapportperioden med 18 miljoner euro medan de under jämförelseperioden ökade med 9 miljoner euro. Räntekompletteringarna av försäkringsskulden utan de separata balansräkningarna var vid rapportperiodens slut 364 miljoner euro (405). Av räntekompletteringarna utgjorde 68 miljoner euro (87) kortfristiga räntekompletteringar.

Livförsäkringens placeringstillgångar utan de tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar, räntederivat som skyddar försäkringsskulden och de separata balansräkningarna uppgick till 3 687 miljoner euro (3 830). Andelen placeringar i ränteportföljen som till sin rating räknas till investeringsnivån var 95 procent (95). Vid slutet av rapportperioden var ränteplaceringsernas modifierade duration 3,8 (4,4). Den genomsnittliga avkastningen på direkta placeringar i obligationslån (utan de separata balansräkningarna) till förfallodagen beräknad enligt anskaffningsvärdet för instrumenten (running yield) var 1,4 procent (1,7). Beräkningen av nyckeltalet preciserades 2018 och jämförelseuppgifterna justerades retroaktivt.

Placeringsbeståndets fördelning

%	30.6.2018	31.12.2017
Obligationslån och räntefonder	68,9	69,5
Alternativa placeringar	9,6	9,3
Aktier och aktiefonder	6,0	6,1
Fastigheter	7,1	6,9
Penningmarknaden	8,4	8,2
Totalt	100	100

Intäkter från placeringsverksamheten i livförsäkringens separata balansräkningar

Av de försäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget 2015 och 2016 bildades i samband med beständsoverlåtelsen separata balansräkningar med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

Placeringstillgångarna i den separata balansräkningen för det individuella livförsäkringsbeståndet utan de räntederivat som skyddar försäkringsskulden uppgick vid slutet av rapportperioden till 844 miljoner euro (891). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 5 miljoner euro (16). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Placeringsbeståndets fördelning: separat balansräkning för det individuella livförsäkringsbeståndet

%	30.6.2018	31.12.2017
Obligationslån och räntefonder	76,5	78,5
Alternativa placeringar	9,9	9,4
Aktier och aktiefonder	1,8	1,0
Fastigheter	8,1	6,6
Penningmarknaden	3,7	4,4
Totalt	100	100

Placeringstillgångarna i den separata balansräkningen för det individuella pensionsförsäkringsbeståndet utan de räntederivat som skyddar försäkringsskulden uppgick vid slutet av rapportperioden till 2 438 miljoner euro (2 573). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var -8 miljoner euro (42). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Placeringsbeståndets fördelning: separat balansräkning för det individuella pensionsförsäkringsbeståndet

%	30.6.2018	31.12.2017
Obligationslån och räntefonder	76,1	75,8
Alternativa placeringar	12,7	12,3
Aktier och aktiefonder	1,7	0,7
Fastigheter	7,9	7,4
Penningmarknaden	1,7	3,8
Totalt	100	100

Övrig rörelse

Övrig rörelses nyckeltal

Milj. €	1–6/2018	1–6/2017	Förändring, %	1–12/2017
Räntenetto	-23	-45	-49,5	-75
Provisionsintäkter, netto	1	-28		-63
Nettointäkter från placeringsverksamhet	55	132	-58,0	238
Övriga rörelseintäkter	325	331	-1,7	632
Intäkter totalt	360	391	-7,9	732
Personalkostnader	123	106	16,1	213
Avskrivningar och nedskrivningar	68	40	72,0	118
Övriga rörelsekostnader	235	200	17,6	446
Kostnader totalt	426	345	23,3	777
Nedskrivningar av fordringar	0	0		0
Resultat före skatt	-66	45		-45

Segmentet Övrig rörelses resultat

Resultatet före skatt för segmentet Övrig rörelse var -66 miljoner euro (45). I jämförelseperiodens resultat ingick poster av engångsnatur för 42 miljoner euro. Resultatet försvagades också av att nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade samt av att kostnaderna ökade. Intäkterna totalt minskade med 7,9 procent till 360 miljoner euro.

Räntenettet för segmentet Övrig rörelse var -23 miljoner euro (-45). Nettointäkterna från placeringsverksamhet minskade med 58,0 procent till 55 miljoner euro. Derivatrörelsen inverkade ökande på räntenettet och minskade på nettointäkterna från handel som ingår i nettointäkterna från placeringsverksamheten. Enligt OP Gruppens bokföringspraxis ingår intäkter från derivatinstrument både i räntenettet och i nettointäkterna från handel. Fördelningen av intäkter mellan de här resultatposterna kan variera avsevärt beroende på vilka derivatinstrument som används vid hanteringen av positionen. Dessutom minskade nettointäkterna från placeringsverksamheten då intäkterna från utdelningar minskade med 10 miljoner euro.

Nettoprovisionsintäkterna ökade med 29 miljoner euro från jämförelseperioden. Variationen i nettoprovisionsintäkterna i segmentet Övrig rörelse beror huvudsakligen på OP Gruppens interna nettoprovisioner.

De övriga rörelseintäkterna minskade med 1,7 procent till 325 miljoner euro trots att OP Gruppens interna debiteringar ökat. På segmentet Övrig rörelse bokfördes dessutom under jämförelseperioden återbäringar av mervärdesskatter av engångsnatur från tidigare år och räntor på dem för totalt 22 miljoner euro. OP Gruppen sålde under jämförelseperioden sitt avtals- och betalterminalbestånd för kortinlösen- och betalterminaltjänster till Nets. I segmentet Övrig rörelse bokfördes intäkter av engångsnatur på 20 miljoner euro från affären.

Kostnaderna i segmentet Övrig rörelse ökade av satsningarna på utvecklingen av tjänster samt av personalkostnaderna. De totala

kostnaderna ökade med 23,3 procent till 235 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 16,1 procent till 123 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 17,6 procent till 235 miljoner euro då ICT-kostnaderna ökat med 23 miljoner euro och de köpta tjänsterna med 5 miljoner euro. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar ökade med 72,0 procent till 68 miljoner euro. Ökningen i avskrivningar berodde på de ökade satsningarna på utveckling under de senaste åren. Nedskrivningarna var 13 miljoner euro större än under jämförelseperioden.

Snittmarginalen för OP Gruppens skuldebrev inom marknadsupplåningen till seniorvillkor, TLTRO-II-upplåningen och säkerställda obligationslån var i juni 18 räntepoäng (19). Kostnaderna för marknadsupplåning minskar på grund av användningen av TLTRO-II-finansiering samt då upplåning till högre kostnad förfaller. De säkerställda obligationslånen rapporteras som en del av segmentet Bankrörelse.

Investeringar och tjänstutveckling

Centralinstitutet och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP Gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänstutveckling består en betydande del av ICT-investeringar och definitioner i anslutning till dem.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick i januari-juni till 215 miljoner euro (202). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 106 miljoner euro (105) aktiverats.

Närmare information om gruppens investeringar finns i de segmentvisa avsnitten i den här delårsrapporten.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens delårsrapport konsolideras vid slutet av rapportperioden totalt 157 andelsbanker (167) och OP Andelslagskoncernen.

Under rapportperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner av andelsbanker.

Leppävirran Osuuspankki och Suonenjoen Osuuspankki fusionerades med Pohjois-Savon Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 28.2.2018.

Auran Osuuspankki, Marttilan Osuuspankki, Pöytyän Osuuspankki och Tarvasjoen Osuuspankki fusionerades med Paattisten Osuuspankki. I samband med fusionen ändrades Paattisten Osuuspankkis firma till Auranmaan Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 31.3.2018.

Haukivuoren Osuuspankki, Heinäveden Osuuspankki, Hirvensalmen Osuuspankki och Sulkavan Osuuspankki fusionerades med Suur-Savon Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 31.3.2018.

Käylän Osuuspankki och Kuusamon Osuuspankki har 23.2.2018 respektive 26.2.2018 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Käylän Osuuspankki fusioneras med Kuusamon Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.8.2018.

OP Försäkring Ab säljer hela aktiestocken i sitt baltiska dotterbolag Seesam Insurance AS jämte filialerna i Lettland och Litauen till Vienna Insurance Group (VIG). Parterna undertecknade köpebrevet 18.12.2017. Avsikten är att företagsaffären ska genomföras under 2018, förutsatt att affären får myndigheternas godkännande och att de övriga villkoren för affären uppfylls.

Payment Highway Oy och Checkout Finland Oy har 5.4.2018 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Payment Highway Oy fusioneras med Checkout Finland Oy. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.8.2018.

OVY Ab fusionerades med OP Andelslag. Verkställandet av fusionen registrerades 31.7.2018.

Personal och ersättningar

Vid slutet av rapportperioden hade OP Gruppen 12 446 anställda (12 269). Antalet anställda var i genomsnitt 12 334 (12 212).

Under rapportperioden gick 152 personer (179) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 61,8 år (62,1).

Chefdirektör Reijo Karhinen gick i enlighet med sitt direktörsavtal i pension 31.1.2018. Reijo Karhinen har varit chefdirektör för OP Gruppen sedan 2007. Juris magister, MBA och teknologie doktor Timo Ritakallio började som ny chefdirektör 1.3.2018. Han övergick i OP Gruppens tjänst från uppdraget som verkställande direktör för Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Uppdragen som ordförande för direktionen och chefdirektör

handhades under perioden 1–28.2.2018 av direktören för grupp tjänster, Tony Vepsäläinen.

Direktionsledamot Jouko Pölonen avgick från OP Gruppens centralinstituts direktion 30.4.2018 för att bli verkställande direktör för Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Jouko Pölonen ansvarade sedan 2014 som direktionsledamot för bankrörelsesegmentet.

Direktionsledamot Jari Himanen avgick från OP Gruppens centralinstituts direktion 6.5.2018 för att bli verkställande direktör för OP Suur-Savo. Jari Himanen hade sedan 2014 varit ledamot av OPs direktion samt ansvarat för gruppstyrning och kundrelationer.

Ansvarsområdena för OP Gruppens centralinstituts direktion och högsta ledning ändrades från och med 11.6.2018. Närmare information om ändringen finns under Viktiga händelser under rapportperioden.

OP Gruppens rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet. OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen.

Ett nytt långsiktigt ersättningssystem har fastställts för ledningen för 2017–19. Dessutom fortsätter OP Gruppens personalfonds ersättningssystem med ettåriga intjäningsperioder.

Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen. Ersättningssystemet 2017–19 iaktar huvudprinciperna för den föregående treåriga intjäningsperioden.

Som långsiktiga målmätare har OP Andelslags förvaltningsråd uppställt OP Gruppens resultat före skatt, kundupplevelse och digital kommunikation. Målen på grupplanet är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstituts (OP Andelslag) ordinarie andelsstämma hölls 20.3.2018.

Till förvaltningsrådet omvaldes följande förvaltningsrådsledamöter för en treårsperiod som löper ut 2021: verkställande direktör Kalle Arvio, verkställande direktör Anne Harju, professor Jarna Heinonen, agrolog Seppo Kietäväinen, verkställande direktör Olli Koivula, lektor Jaakko Korkonen, CGR-revisor Katja Kuosa-Kaartti, planerare Jukka Kääriäinen, senior manager Anssi Mäkelä, administrationsdirektör Annukka Nikola, verkställande direktör Olli Näsi, verkställande direktör Olli Tarkkanen och verkställande direktör Ari Väänänen.

Till nya förvaltningsrådsledamöter för en treårsperiod som löper ut 2021 valdes verksamhetsledare Timo Alho, verkställande direktör Kyösti Myller, expert på projektförvaltning, beredskapschef Yrjö Niskanen, strategi- och kundrelationschef Timo Metsä-Tokila, verkställande direktör Leo-Petteri

Nevalainen, verkställande direktör Timo Suhonen, verkställande direktör Juha-Pekka Nieminen och professor Markku Sotarauta.

Dessutom omvaldes till förvaltningsrådet som utomstående ledamot direktör Jaakko Kiander för en treårsperiod som löper ut 2021.

Förvaltningsrådet har sammanlagt 36 ledamöter.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet sitt presidium. Till ordförande omvaldes professor i nationalekonomi Jaakko Pehkonen och till vice ordförande lektor i marknadsföring Mervi Väisänen och verkställande direktör Olli Tarkkanen.

Utöver presidiet spelar förvaltningsrådets fem utskott en central roll i förvaltningsrådets arbete. Förvaltningsrådets ordförande är också ordförande för förvaltningsrådets arbetsutskott, ersättningskommittén och nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning. Ordförande för förvaltningsrådets revisionskommitté är EM Riitta Palomäki och ordförande för riskhanteringskommittén är styrelseordförande Arto Ylimartimo.

Centralinstitutets andelsstämma 20.3.2018 godkände en ändring av andelslagets stadgar. Med stadgeändringen genomfördes ändringar som följer av myndigheternas och regelverkets krav i bestämmelserna om förvaltningsrådet och dess utskott samt direktionen. Minst fyra av förvaltningsrådets ledamöter ska vara OP Gruppen utomstående ledamöter.

Den ordinarie andelsstämman valde revisionsammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2018. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Raija-Leena Hankonen.

Utsikter för återstoden av året

Utsikterna för den globala ekonomin och ekonomin inom euroområdet är fortfarande gynnsamma trots att den ekonomiska tillväxten inom euroområdet inte helt nådde upp till förväntningarna under det andra kvartalet. Till följd av den goda ekonomiska utvecklingen håller Europeiska centralbanken så småningom på att normalisera sin penningpolitik. Också i Finland har den ekonomiska utvecklingen varit gynnsam. Ekonomin har växt kraftigt på bred front, sysselsättningen har förbättrats, bytesbalansen fortsatt att visa överskott och förtroendet för ekonomin är gott.

Den ekonomiska utvecklingen uppskattas också i den närmaste framtiden hållas gynnsam trots att tillväxttakten för ekonomin i Finland beräknas avta. De största riskerna inom den närmaste framtiden har att göra med den allt större osäkerheten på finansmarknaden samt med den politiska omvärlden. På längre sikt finns en risk för att den ekonomiska tillväxten blir anspråkslös, om inte ekonomin kan förnyas tillräckligt då befolkningen åldras och digitaliseringen framskrider.

För finansbranschen har omvärlden som helhet betraktat varit rätt gynnsam. De låga marknadsräntorna har bromsat upp tillväxten i bankernas räntenetto och försämrat intäkterna från försäkringsbolagens ränteplaceringar, men också samtidigt förbättrat kundernas kreditbetalningsförmåga. Nedskrivningarna är väldigt små. De viktigaste strategiska riskerna inom

finansbranschen förknippas för närvarande med förändringen i kundbeteendet, digitaliseringen i omvärlden, konkurrensen utanför den traditionella branschen och den allt mer invecklade regleringen. Brytningsskedet i branschen hotar att under de närmaste åren bromsa upp tillväxten och bryta ner intäkterna. Finansbranschen står under de närmaste åren inför ett kraftigt behov av att förnyas. Förändringarna i omvärlden ökar vikten av en långsiktig förnyelse samt betydelsen av att styra lönsamheten och kapitaltäckningen.

OP Gruppens resultat före skatt 2018 uppskattas bli ungefär detsamma som (tidigare mindre än) 2017. Utsikterna har ändrats till följd av den betydande post av engångsnatur som överföringen av det lagstadgade arbetspensionsskyddet för de anställda vid OP Gruppen medför och vars slutliga resultat inverkan beror på marknadsförhållandena under återstoden av året.

De största osäkerhetsmomenten förknippas med förändringar i ränte- och placeringsmiljön, tillväxttakten på marknaden, förändringarna i konkurrensläget och nedskrivningarna. Standarden IFRS 9, som togs i bruk i början av 2018, förväntas öka resultatvolatiliteten på kort sikt och genast efter ibruktagningen minska intäkterna från placeringsverksamheten.

Alla prognoser och bedömningar i den här delårsrapporten grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Resultaträkning

Milj. €	Not	4-6/ 2018	4-6/ 2017	1-6/ 2018	1-6/ 2017
Räntenetto	3	289	274	571	534
Försäkringsnetto	4	151	145	278	261
Provisionsintäkter, netto	5	212	209	444	434
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	127	123	206	247
Övriga rörelseintäkter		9	32	21	62
Intäkter totalt		788	782	1 520	1 539
Personalkostnader		209	191	413	393
Avskrivningar och nedskrivningar		65	53	131	95
Övriga rörelsekostnader		225	192	412	363
Kostnader totalt		500	436	956	851
Nedskrivningar av fordringar	7	-3	-15	-7	-23
OP-bonus till ägarkunder		-57	-55	-109	-106
Tillfälligt undantag (overlay approach)		-41		-22	
Resultat före skatt		187	276	425	560
Inkomstskatter		38	48	91	101
Periodens resultat		149	228	335	459
Fördelning:					
Ägare		148	228	331	457
Innehav utan bestämmande inflytande		1	1	4	1
Periodens resultat		149	228	335	459
Rapport över totalresultat					
Periodens resultat		149	228	335	459
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner					
		23	46	38	62
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Förändring i fonden för verkligt värde					
Värdering till verkligt värde					
		-28	5	-80	-2
Säkring av kassaflöde					
		18	-14	13	-24
Tillfälligt undantag (overlay approach)					
		41		22	
Omräkningsdifferenser					
		0	0	0	0
Inkomstskatter					
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner					
		-5	-9	-8	-12
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Värdering till verkligt värde					
		6	-1	16	0
Säkring av kassaflöde					
		-4	3	-3	5
Tillfälligt undantag (overlay approach)					
		-8		-4	
Periodens totalresultat		192	258	329	487
Fördelning av totalresultat:					
Ägare		191	251	325	467
Innehav utan bestämmande inflytande		1	7	4	20
Periodens totalresultat		192	258	329	487

Balansräkning

Milj. €	Not	30.6. 2018	31.12. 2017
Kontanta medel		15 679	12 937
Fordringar på kreditinstitut		337	504
Derivatinstrument	10	3 628	3 412
Fordringar på kunder	12	84 440	82 193
Investeringsstillgångar		22 666	23 324
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal		10 259	10 126
Immateriella tillgångar		1 561	1 555
Materiella tillgångar		779	798
Övriga tillgångar		2 300	2 131
Skattefordringar		233	224
Tillgångar totalt		141 883	137 205
Skulder till kreditinstitut		4 222	5 157
Derivatinstrument		3 082	3 026
Skulder till kunder		67 480	65 549
Försäkringsskuld	13	9 937	9 950
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	13	10 298	10 158
Skuldebrev emitterade till allmänheten	14	30 247	26 841
Avsättningar och övriga skulder		3 066	3 150
Skatteskulder		905	890
Efterställda skulder		1 353	1 400
Skulder totalt		130 591	126 122
Eget kapital			
Hänförligt till OP Gruppens ägare			
Andelskapital			
Medlemsandelar		193	191
Avkastningsandelar		2 910	2 906
Fonden för verkligt värde	15	113	176
Övriga fonder		2 171	2 173
Ackumulerade vinstmedel		5 775	5 536
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		129	101
Eget kapital totalt		11 291	11 084
Skulder och eget kapital totalt		141 883	137 205

Rapport över förändringar i eget kapital

Mij. €	Eget kapital som hör till ägare				Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Akkumulerade vinstmedel	Totalt	Inflytande	
Eget kapital 1.1.2017	2 901	318	2 108	4 808	10 135	102	10 237
Periodens totalresultat		-40		507	467	20	487
Periodens resultat				457	457	1	459
Övrigt totalresultat		-40		49	9	19	28
Vinstutdelning				-85	-85		-85
Ändringar i medlems-, tilläggs- och avkastningsandelar	62				62		62
Fondöverföringar			50	-50			
Övriga				0	0	0	0
Eget kapital 30.6.2017	2 962	278	2 158	5 194	10 593	122	10 715

Mij. €	Eget kapital som hör till ägare				Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Akkumulerade vinstmedel	Totalt	Inflytande	
Eget kapital 31.12.2017	3 097	176	2 173	5 536	10 982	101	11 084
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018		-28		-30	-58		-58
Eget kapital 1.1.2018	3 097	148	2 173	5 506	10 924	101	11 025
Periodens totalresultat		-36		361	325	4	329
Periodens resultat				331	331	4	335
Övrigt totalresultat		-36		30	-6		-6
Vinstutdelning				-98	-98		-98
Ändringar i medlems-, tilläggs- och avkastningsandelar	6				6		6
Fondöverföringar			-1	1			
Övriga				5	5	24	29
Eget kapital 30.6.2018	3 103	113	2 171	5 775	11 162	129	11 291

Kassaflödesanalys

Milj. €	1-6/ 2018	1-6/ 2017
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens resultat	335	477
Justeringar i periodens resultat	213	1 227
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-1 918	42
Fordringar på kreditinstitut	19	16
Derivatinstrument	-41	-11
Fordringar på kunder	-2 264	-1 631
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	-127	-301
Investeringstillgångar	608	1 690
Övriga tillgångar	-114	279
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	873	123
Skulder till kreditinstitut	-957	237
Derivatinstrument	-5	-1
Skulder till kunder	1 931	1 328
Försäkringsskuld	27	14
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	48	-916
Avsättningar och övriga skulder	-171	-540
Betalda inkomstskatter	-67	-99
Erhållna utdelningar	49	73
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	-516	1 843
Kassaflöde från investeringar		
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	0	
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-123	-149
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	9	3
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-113	-146
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, ökning		0
Efterställda skulder, minskningar		0
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	14 659	15 294
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-11 344	-15 562
Andels- och aktiekapital, ökning	333	496
Andels- och aktiekapital, minskningar	-327	-440
Utdelningar och räntor på andelskapital	-98	-85
C. Kassaflöde från finansiering totalt	3 223	-298
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	2 594	1 400
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	13 245	9 571
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	15 839	10 971
Erhållna räntor	947	1 010
Betalda räntor	-427	-515
Likvida medel		
Kontanta medel	15 680	10 770
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	159	200
Totalt	15 839	10 971

Uppgifter enligt segment

Kapitaliseringen av segmenten baserar sig på den kapitaltäckningsanalys som OP Gruppen upprättat i enlighet med kreditinstitutslagen. Kapitalkraven enligt kapitaltäckningsanalysen har fördelats på rörelsesegmenten. Kapital har allokerats till bankrörelsen så att kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 21 % (20 %). Till skadeförsäkringsrörelsen har allokerats kapital så att solvensprocenten (SII) är 120. Livförsäkringsrörelsens solvensprocent är 130. Allokeringen av kapital inverkar på den interna ränta som segmentet betalar.

	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Resultatet för januari–juni 2018, milj. €						
Räntenetto	608	-8	1	-23	-8	571
varav interna nettoresultat före skatt	-3	-6	1	9		
Försäkringsnetto		273	15		-10	278
Provisionsintäkter, netto	281	-8	167	1	1	444
Nettointäkter från placeringsverksamhet	58	21	63	55	9	206
Övriga rörelseintäkter	13	4	3	325	-323	21
Intäkter totalt	960	282	249	360	-331	1 520
Personalkostnader	182	67	41	123	0	413
Avskrivningar och nedskrivningar	19	29	15	68	0	131
Övriga rörelsekostnader	326	122	67	235	-337	412
Kostnader totalt	527	217	123	426	-337	956
Nedskrivningar av fordringar	-6	0	0	0	0	-7
OP-bonus till ägarkunder	-93	-1	-15		0	-109
Tillfälligt undantag (overlay approach)		0	-17	0	-6	-22
Resultat före skatt	333	64	94	-66	0	425

	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Resultatet för januari–juni 2017, milj. €						
Räntenetto	591	-8	1	-45	-4	534
varav interna nettoresultat före skatt	-9	-7	1	15		
Försäkringsnetto		248	13		0	261
Provisionsintäkter, netto	296	-6	172	-28	0	434
Nettointäkter från placeringsverksamhet	15	67	32	132	2	247
Övriga rörelseintäkter	14	1	5	331	-289	62
Intäkter totalt	915	302	223	391	-291	1 539
Personalkostnader	188	60	39	106	0	393
Avskrivningar och nedskrivningar	21	23	12	40	0	95
Övriga rörelsekostnader	278	111	65	200	-291	363
Kostnader totalt	486	194	116	345	-291	851
Nedskrivningar av fordringar	-23	0		0	0	-23
OP-bonus till ägarkunder	-91	-1	-14		0	-106
Resultat före skatt	314	107	93	45	0	560

Balansräkning 30.6.2018, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Kontanta medel	92	362	499	15 546	-820	15 679
Fordringar på kreditinstitut	10 262	3	49	8 418	-18 396	337
Derivatinstrument	605	14	92	3 272	-355	3 628
Fordringar på kunder	85 234	0	-1	-22	-771	84 440
Investeringstillgångar	-42	3 485	6 863	17 717	-5 357	22 666
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			10 259			10 259
Immateriella tillgångar	59	665	359	483	-3	1 561
Materiella tillgångar	386	43	25	337	-11	779
Övriga tillgångar	337	873	249	1 022	-181	2 300
Skattefordringar	106	29	33	54	11	233
Tillgångar totalt	97 038	5 474	18 427	46 826	-25 882	141 883
Skulder till kreditinstitut	8 379			14 441	-18 598	4 222
Derivatinstrument	297	8	27	3 105	-354	3 082
Skulder till kunder	62 576		4	6 495	-1 594	67 480
Försäkringsskuld		3 392	6 545		0	9 937
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			10 298			10 298
Skuldebrev emitterade till allmänheten	12 409			18 027	-189	30 247
Avsättningar och övriga skulder	1 478	404	154	1 203	-173	3 066
Skatteskulder	386	75	66	379	0	905
Efterställda skulder	41	135	245	1 376	-445	1 353
Skulder totalt	85 566	4 013	17 339	45 026	-21 353	130 591
Eget kapital						11 291
Balansräkning 31.12.2017, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Kontanta medel	104	318	438	12 807	-729	12 937
Fordringar på kreditinstitut	9 727	6	84	9 615	-18 928	504
Derivatinstrument	335	10	83	3 320	-336	3 412
Fordringar på kunder	83 023	0	1	-19	-812	82 193
Investeringstillgångar	536	3 542	7 152	17 358	-5 264	23 324
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			10 126			10 126
Immateriella tillgångar	64	677	364	453	-3	1 555
Materiella tillgångar	409	42	26	333	-12	798
Övriga tillgångar	305	727	296	1 303	-499	2 131
Skattefordringar	122	18	29	43	11	224
Tillgångar totalt	94 624	5 341	18 599	45 213	-26 572	137 205
Skulder till kreditinstitut	9 460			14 204	-18 506	5 157
Derivatinstrument	223	15	31	3 097	-339	3 026
Skulder till kunder	59 228		0	7 839	-1 518	65 549
Försäkringsskuld		3 143	6 807		0	9 950
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			10 158			10 158
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 974			15 696	-829	26 841
Avsättningar och övriga skulder	1 568	548	275	1 248	-489	3 150
Skatteskulder	376	76	69	369	0	890
Tilläggsandelar	19				-19	0
Efterställda skulder	82	135	245	1 391	-452	1 400
Skulder totalt	82 929	3 917	17 585	43 844	-22 153	126 122
Eget kapital						11 084

Noter

- Not 1 Redovisningsprinciper
- Not 2 Nyckeltal och formler för nyckeltalen
- Not 3 Räntenetto
- Not 4 Försäkringsnetto
- Not 5 Provisionsintäkter, netto
- Not 6 Nettointäkter från placeringsverksamhet
- Not 7 Nedskrivningar av fordringar
- Not 8 Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder
- Not 9 Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
- Not 10 Derivatinstrument
- Not 11 Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning
- Not 12 Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar
- Not 13 Försäkringsrörelsens skulder
- Not 14 Skuldebrev emitterade till allmänheten
- Not 15 Fonden för verkligt värde efter skatt
- Not 16 Ställda säkerheter
- Not 17 Åtaganden utanför balansräkningen
- Not 18 Kapitaltäckning för kreditinstitut
- Not 19 Exponeringar enligt ratingklass
- Not 20 Försäkringsbolagens solvens
- Not 21 OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat
- Not 22 Närståendetransaktioner

Not 1 Redovisningsprinciper

Delårsrapporten har upprättats med iakttagande av standarden IAS 34 (Delårsrapportering) och de principer för upprättandet av bokslutet som redogjorts för i koncernens bokslut 2017.

Delårsrapporten är oreviderad. Alla siffror i delårsrapporten har avrundats och därför kan summan av enskilda tal avvika från den summa som angetts.

Delårsrapporten offentliggörs på finska, svenska och engelska. Den finska versionen är den officiella version som gäller, ifall det finns konflikter mellan språkversionerna.

Ibruktagnig av standarden IFRS 9, 1.1.2018

OP Gruppen tog 1.1.2018 i bruk standarden IFRS 9 Finansiella instrument. OP Gruppens redovisningsprinciper enligt standarden IFRS 9 har offentliggjorts i noterna till bokslutet 2017. Effekterna av övergången till standarden IFRS 9 på klassificeringen och värderingen av finansiella instrument har redovisats i noterna till OP Gruppens bokslut 2017 och delårsrapport 1.1–31.3.2018. Justeringarna i bokförda värden redovisades på omklassificeringsdagen 1.1.2018 bland eget kapital i den ingående balansen. OP Gruppen har inte justerat jämförelsetalen för tidigare år. Arbetet med utvecklingen av ECL-modeller och IT-system som gäller dem fortsätter.

Det tidigare alternativa nyckeltalet "nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %" redovisas inte längre, eftersom nyckeltalet till följd av övergången till standarden IFRS 9 inte längre är substantiellt jämförbart. Som ett nytt alternativt nyckeltal redovisas "nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %".

Ändring i principerna för periodisering av provisioner

I samband med den systemutveckling som skett till följd av övergången till standarden IFRS 9 övergick OP Gruppen till att periodisera expeditionsavgifter och uppläggningsavgifter som betalats vid privatkunders uttag av krediter med effektivräntemetoden över kreditens löptid. Eftersom en fullständigt retroaktiv tillämpning inte är tekniskt möjlig, justeras i resultaträkningen endast provisionerna för jämförelseåret 2017. Ändringen minskade nettoprovisionsintäkterna för jämförelseperioden 1–6/2017 med 27 miljoner euro och ökade räntenettet med 4 miljoner euro, med påföljden att resultatet för jämförelseperioden minskade med 19 miljoner euro efter skatt. Fordringarna på kunder i balansräkningen minskade med 47 miljoner euro, skattefordringarna ökade med 10 miljoner euro och det egna kapitalet minskade med 37 miljoner euro 31.12.2017. De här provisionerna periodiseras på kommande år enligt den genomsnittliga löptiden för privatkundslån.

Ibruktagnig av standarden IFRS 15, 1.1.2018

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 15 "Intäkter från kontrakt med kunder" från 1.1.2018. Standarden IFRS 15 gäller i OP Gruppen främst provisioner i segmentet Kapitalförvaltning och provisioner som inte hör till beräkningen av effektiv ränta i segmentet Bankrörelse. Effekterna av övergången till standarden IFRS 15 har redovisats i noterna till OP Gruppens bokslut 2017 och delårsrapport 1.1–31.3.2018.

Övergången till standarden IFRS 15 hade ingen effekt på OP Gruppens resultat före skatt. OP Gruppen tog i bruk standarden IFRS 15 med en retroaktiv metod, dvs. uppgifterna för jämförelseperioden 1–6/2017 är justerade. Nedan redogörs för de ändringar som gjorts retroaktivt i specifikationen av nettoprovisionsintäkterna:

- Provisionsintäkter från hälso- och välbefinnandetjänster, 7 miljoner euro, har överförts från övriga rörelseintäkter till provisionsintäkter.
- Provisionskostnader för hälso- och välbefinnandetjänster, 3 miljoner euro, har överförts från övriga rörelsekostnader till provisionskostnader.
- Provisionsintäkter från kapitalförvaltning och juridiska tjänster, 37 miljoner euro, redovisas i fortsättningen skilt för sig.
- Kostnader för värdepappersförmedling, 6 miljoner euro, har fördelats skilt för sig på kostnader för fonder och kostnader för värdepappersförmedling.
- Nettoprovisionsintäkterna har redovisats fördelade på segmenten.

Ändringar i presentationssättet

Raden "andel av intresseföretagens resultat" i resultaträkningen redovisas i fortsättningen under nettointäkter från placeringsverksamhet och raden "andelar av intresseföretag" redovisas i balansposten investeringstillgångar. En betydande del av intresseföretagen är riskkapitalfonder som värderas till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 9. Uppgifterna för jämförelseperioden har justerats i enlighet med det nya presentationssättet.

Balansposten "finansiella tillgångar för handel" redovisas i fortsättningen i posten "investeringstillgångar" enligt sin art. Uppgifterna för jämförelseperioden har justerats i enlighet med det nya presentationssättet.

Not 2 Nyckeltal och formler för nyckeltalen

	1–6/ 2018	1–6/ 2017
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	6,0	8,8
Räntabilitet på eget kapital (ROE) till verkligt värde, %	5,4	9,4
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,48	0,69
Kostnadernas andel av intäkterna, %	63	55
Nödlidande fordringar / kredit- och garantistocken, %	1,2	1,3
Antalet anställda i genomsnitt	12 334	12 170

ALTERNATIVA NYCKELTAL

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder.

Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpas presenteras nedan.

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på eget kapital (ROE) till verkligt värde, %	$\frac{\text{Periodens totalresultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Kostnadernas andel av Intäkterna, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$
Nödlidande fordringar / kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nödlidande fordringar (netto)}}{\text{Kredit- och garantistock vid rapportperiodens slut}} \times 100$
Skadeförsäkringens nyckeltal:	
Skadeprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader + avskrivningar/justeringar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Totalkostnadsprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	Skadeprocent + driftskostnadsprocent Riskprocent + omkostnadsprocent
Omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$

NYCKELTAL SOM KALKYLERAS SEPARAT

Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Solvensprocent	$\frac{\text{Kapitalbas}}{\text{Kapitalkrav (SCR)}} \times 100$
Bruttosolditetsgrad (leverage ratio), %	$\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$
Likviditetstäckningskrav (LCR), %	$\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Likviditetsutflödena - likviditetsinflöden i stressituationer}} \times 100$
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}} \times 100$
Avkastning på ekonomiskt kapital, %	$\frac{\text{Resultat och kundbonus efter skatt (12 månaders glidande)}}{\text{Ekonomiskt kapitalkrav i snitt}} \times 100$

SKADEFÖRSÄKRINGENS OPERATIVA RESULTAT

Milj. €	1-6/ 2018	1-6/ 2017	Förändring %	1-12/ 2017
Premieintäkter	733	709	3,4	1 431
Försäkringsersättningar	-521	-513	1,4	-1 085
Driftskostnader	-153	-142	7,2	-291
Avskrivningskorrigerering av immateriella tillgångar	-11	-11	0,0	-21
Försäkringstekniskt bidrag	49	43	14,9	34
Placeringsintäkter och -kostnader	21	67	-68,7	183
Övriga intäkter och kostnader	-6	-2		-7
Tillfälligt undantag (overlay approach)	0			
Resultat före skatt	64	107	-40,1	210

Vid beräkningen av Skadeförsäkringens nyckeltal används skadeförsäkringsbolagens rörelsevisa kostnader, som inte redovisas enligt samma principer i koncernens resultaträkning.

Not 3	Räntenetto				
Milj. €		4-6/ 2018	4-6/ 2017	1-6/ 2018	1-6/ 2017
Ränteintäkter					
Fordringar på kreditinstitut		7	7	14	13
Fordringar på kunder					
Lån		291	295	576	586
Finansiella leasingfordringar		6	4	12	8
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden		0	1	0	1
Skuldebrev					
Som innehas för handel		2	2	4	4
Värderade till verkligt värde via resultatet		0		1	
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		22		45	
Upplupet anskaffningsvärde		0		0	
Som kan säljas			26		53
Som hålls till förfall			0		1
Lån och fordringar			0		1
Derivatinstrument					
Som innehas för handel		186	184	364	371
Säkring av verkligt värde		-24	-29	-50	-59
Säkring av kassaflöde		11	9	21	18
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet		1	-1	-1	-1
Övriga		2	5	4	6
Totalt		504	504	990	1 003
Räntekostnader					
Skulder till kreditinstitut		16	15	32	28
Skulder till kunder		14	19	29	38
Skuldebrev emitterade till allmänheten		69	75	129	150
Efterställda skulder					
Kapitallån		1	1	1	1
Övriga		11	11	22	22
Derivatinstrument					
Som innehas för handel		155	154	303	321
Säkring av verkligt värde		-31	-32	-61	-66
Övriga		-22	-15	-40	-32
Övriga		2	3	4	6
Totalt		215	230	420	469
Vinster från ändringar i betalningsplaner och förluster på krediter		0		0	
Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning		289	273	570	534
Säkringsinstrument		26	-69	-3	-80
Värdoförändringar i de säkrade posterna		-26	70	4	80
Räntenetto		289	274	571	534

Not 4	Försäkringsnetto				
Milj. €		4-6/ 2018	4-6/ 2017	1-6/ 2018	1-6/ 2017
Premieintäkter, netto					
	Premieinkomst	318	306	932	921
	Återförsäkrares andel	8	5	0	-5
	Förändring i avsättning för ej intjänade premier	46	45	-223	-221
	Återförsäkrares andel	3	3	14	14
	Totalt	374	360	723	710
Ersättningar, netto					
	Betalda ersättningar	-231	-214	-466	-447
	Återförsäkrares andel	7	2	15	4
	Förändring i avsättning för oreglerade skador	-11	-9	-5	-23
	Återförsäkrares andel	6	-1	-2	8
	Totalt	-230	-221	-458	-459
	Övriga poster i skadeförsäkring	-1	-1	-2	-2
	Livförsäkringens riskrörelse	8	8	15	13
	Försäkringsnetto totalt	151	145	278	261

Not 5 Provisionsintäkter, netto

1–6/2018, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt	4–6/2018
Provisionsintäkter							
Utlåning	72	0		2	1	75	37
Inlåning	2		0	0	0	1	1
Betalningsrörelse	93			28	-7	114	59
Värdepappersförmedling	0		11	0	-2	9	4
Värdepappersemissioner	3		0	3	0	6	4
Fonder	0		72		1	73	37
Kapitalförvaltning	6		28	1	-7	26	13
Juridiska ärenden	11			0	0	11	6
Garantier	10			0		10	5
Bostadsförmedling	36					36	19
Försäkringsförmedling	31	7	10	0	-11	37	7
Livförsäkringens belastningsinkomst			46			46	22
Återbäring av fondanknutna förvaltningsprovisioner			39			39	21
Hälsa- och välbefinnandetjänster		9			-1	8	4
Övriga	38		2	-17	-6	17	10
Totalt	302	15	208	16	-33	509	247
Provisionskostnader							
Betalningsrörelse	13	1	0	3	-11	7	4
Värdepappersförmedling	0		7		-3	4	2
Värdepappersemissioner	0		0	0	1	1	1
Fonder			5		1	5	3
Kapitalförvaltning	1		7	1	-3	6	3
Försäkringsrörelsen	-5	19	19		-11	23	11
Hälsa- och välbefinnandetjänster		3				3	2
Övriga	12	0	2	10	-9	15	10
Totalt	21	23	41	15	-35	65	35
Provisionsintäkter, netto, totalt	281	-8	167	1	1	444	212

1-6/2017, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt	4-6/2017
Provisionsintäkter							
Utlåning	73			2	0	75	37
Inlåning	3			0	0	2	1
Betalningsrörelse	102			47	-17	132	67
Värdepappersförmedling	0		13		-3	10	5
Värdepappersemissioner	3		1	2		6	4
Fonder	0		72		1	73	37
Kapitalförvaltning	6		29	0	-9	25	12
Juridiska ärenden	12			0		12	6
Garantier	10			0	0	10	5
Bostadsförmedling	36					36	19
Försäkringsförmedling	32	10	11		-13	39	10
Livförsäkringens belastningsinkomst			48			48	24
Återbäring av fondanknutna förvaltningsprovisioner			33			33	16
Hälsa- och välbefinnandetjänster		8			-1	7	3
Övriga	56		3	-40	-7	12	6
Totalt	330	18	210	11	-49	519	252
Provisionskostnader							
Betalningsrörelse	25	1	0	25	-22	29	15
Värdepappersförmedling			4		-4	1	1
Värdepappersemissioner	0		0	0	1	1	1
Fonder			5		0	5	2
Kapitalförvaltning	1	0	9	0	-3	7	3
Försäkringsrörelsen	-2	20	17		-13	22	12
Hälsa- och välbefinnandetjänster		3				3	2
Övriga	9	0	2	14	-9	17	9
Totalt	34	24	38	39	-49	85	44
Provisionsintäkter, netto, totalt	296	-6	172	-28	0	434	209

Not 6 Nettointäkter från placeringsverksamhet

Milj. €	4-6/ 2018	4-6/ 2017	1-6/ 2018	1-6/ 2017
Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (Nettointäkter från tillgångar som kan säljas)				
Skuldebrev	42	8	69	41
Egetkapitalinstrument	0	2	0	39
Utdelningar och vinstandelar	4	28	6	67
Övriga	4		9	
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-1	-8	-3	-15
Totalt	49	30	81	133
Värderade till verkligt värde via resultatet				
Finansiella tillgångar som innehas för handel				
Skuldebrev	0		-1	
Egetkapitalinstrument	3		10	
Utdelningar och vinstandelar	0		2	
Derivatinstrument	26		62	
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet				
Skuldebrev	4		8	
Egetkapitalinstrument	34		27	
Utdelningar och vinstandelar	18		29	
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet				
Skuldebrev	11		4	
Egetkapitalinstrument	12		-3	
Utdelningar och vinstandelar	-1		4	
Derivatinstrument	-4		-3	
Försäkring				
Skuldebrev		-6		-20
Egetkapitalinstrument		2		7
Derivatinstrument		13		-11
Bankrörelse och Övrig rörelse				
Värdepappershandel		54		98
Valutaverksamhet		13		24
Förvaltningsfastigheter	10	5	8	11
Övriga		1		2
Totalt	114	82	146	110
Som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet				
Lån och övriga fordringar	2	3	4	6
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	4	0	3	0
Totalt	6	3	7	6
Livförsäkring				
Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar	-22	-22	-44	-45
Förändring i räntekompletteringar	-1	59	11	69
Övriga försäkringstekniska poster	-22	-30	3	-21
Totalt	-45	6	-29	2
Skadeförsäkring				
Upplösning av diskontering	-7	-8	-14	-17
Totalt	-7	-8	-14	-17
Intresseföretag				
Som behandlas med metoden för verkligt värde	4		9	
Som behandlas med kapitalandelsmetoden	5	10	5	12
Totalt	9	10	14	12
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	127	123	206	247

Not 7 Nedskrivningar av fordringar

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, milj. €

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
	12 mån. ECL	ECL för hela löptiden	ECL för hela löptiden	
Förväntade kreditförluster (ECL)				
ECL 1.1.2018	31	80	432	543
Överföringar från nivå 1 till nivå 2	-3	20		17
Överföringar från nivå 1 till nivå 3	-1		5	4
Överföringar från nivå 2 till nivå 1	1	-5		-4
Överföringar från nivå 2 till nivå 3		0	13	13
Överföringar från nivå 3 till nivå 2		4	-8	-3
Överföringar från nivå 3 till nivå 1	0		0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	5	2	3	10
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-7	-3	-16	-26
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	6	-4	1
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar		0	-33	-33
Nettoförändring i ECL	-5	25	-40	-21
ECL 30.6.2018	26	105	391	522
Nettoförändring i ECL 4-6/2018	-2	6	-9	-5

Skuldebrev, milj. €

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
	12 mån. ECL	ECL för hela löptiden	ECL för hela löptiden	
Förväntade kreditförluster (ECL)				
ECL 1.1.2018	5	0	0	5
Överföringar från nivå 1 till nivå 2	0	0		0
Överföringar från nivå 2 till nivå 1	0	0		0
Överföringar från nivå 3 till nivå 1	0		0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	1	0	2	4
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-1	0		-2
Förändringar i riskparametrar (netto)	0		0	0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0	0	0	0
Nettoförändring i ECL	0	1	3	3
ECL 30.6.2018	4	1	3	8
Nettoförändring i ECL 4-6/2018	0	1	1	2

Milj. €	1-6/ 2018	1-6/ 2017	4-6/ 2018	4-6/ 2017
Fordringar som nedskrivits som kredit- och garantiförluster	-33	-39	-10	-30
Återföringar av fordringar som avskrivits	5	5	3	3
ECL för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	21		5	
ECL för skuldbrev*	0		0	
Ökning av individuella nedskrivningar		-32		-19
Minskning av individuella nedskrivningar		45		33
Gruppvisa nedskrivningar		-2		-2
Nedskrivningar av fordringar totalt	-7	-23	-3	-15

* ECL för skuldbrev i försäkringsrörelsen redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet.

Exponeringar som omfattas av ECL-kalkyleringen enligt IFRS 9, 30.6.2018:

Exponeringar i balansräkningen Milj. €	Nivå 1	Nivå 2		Totalt	Nivå 3	Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			
Fordringar på kunder (brutto)						
Företag	27 426	3 562	1 191	4 753	794	32 972
Hushåll	45 593	4 668	572	5 239	443	51 275
Offentlig sektor	1 350	1	89	90		1 440
Annat	2 981	9	14	23	4	3 008
Fordringar på kunder totalt	77 350	8 239	1 866	10 105	1 241	88 696
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen						
Företag	3 951	610	498	1 108	19	5 077
Hushåll	3 054	50	18	68	4	3 125
Offentlig sektor	695		60	60		755
Annat	1 268	10	59	69	1	1 338
Uttagsmån och limiter totalt	8 967	670	635	1 305	24	10 295
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Företag	6 210	282		282	62	6 554
Hushåll	1 908	2		2		1 910
Offentlig sektor	481					481
Annat	339	27		27	0	366
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	8 938	311		311	63	9 311
Skuldebrev						
Skuldebrev totalt	16 326	62		62	9	16 397
Exponeringar i ECL-kalkyleringen enligt IFRS 9 totalt	111 580	9 281	2 501	11 783	1 336	124 699

ECL enligt IFRS 9 enligt nedskrivningsnivåer 30.6.2018

**Exponeringar i balansräkningen
samt uttagsmåner och limiter
utanför balans-räkningen* Milj. €**

	Nivå 1	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Nivå 2 Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Nivå 3	ECL totalt
Fordringar på kunder						
Företag	-19	-51	-3	-54	-308	-382
Hushåll	-3	-44	-4	-48	-83	-134
Offentlig sektor	-2	0	0	0		-2
Annat	0	0		0		0
Fordringar på kunder totalt	-24	-96	-7	-103	-391	-518
Övriga åtaganden utanför balansräkningen**						
Företag	-1	-2		-2		-4
Hushåll	0	0		0		0
Offentlig sektor	0					0
Annat						
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-2	-2		-2	0	-4
Skuldebrev***	-4	-1		-1	-3	-8
ECL totalt	-30	-99	-7	-106	-394	-531

* ECL redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten

** ECL redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder

*** ECL redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat

Verkligt värde via resultatet

Tillgångar, milj. €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Verkligt värde				Säkrings- instru- ment	Totalt
			Handel	Alternativet verkligt värde	Verkligt värde till följd av SPPI- test			
Kontanta medel	15 679						15 679	
Fordringar på kreditinstitut	337						337	
Derivatinstrument			3 150			478	3 628	
Fordringar på kunder	84 440						84 440	
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				10 259			10 259	
Skuldebrev	4	16 335	644	2 389	452		19 825	
Egetkapitalinstrument		0	97	270	1 166		1 534	
Övriga finansiella tillgångar	2 359						2 359	
Finansiella tillgångar	102 820	16 335	3 891	12 919	1 619	478	138 061	
Andra tillgångar än finansiella instrument							3 821	
Totalt 30.6.2018	102 820	16 335	3 891	12 919	1 619	478	141 883	

Tillgångar, milj. €	Lån och fordringar	Investe- ringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar som kan sälljas	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet*		Säkrings- instru- ment	Totalt
Kontanta medel	12 937						12 937
Fordringar på kreditinstitut	504						504
Derivatinstrument				3 100		312	3 412
Fordringar på kunder	82 193						82 193
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				10 126			10 126
Skuldebrev		40	16 372	3 899			20 311
Egetkapitalinstrument			1 399	220			1 620
Övriga finansiella tillgångar	2 293						2 293
Finansiella tillgångar	97 927	40	17 771	17 346		312	133 396
Andra tillgångar än finansiella instrument							3 809
Totalt 31.12.2017	97 927	40	17 771	17 346		312	137 205

* Balansposten investeringstillgångar omfattar skadeförsäkringens skuldebrev och egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via resultatet.

Skulder, milj. €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- Instru- ment	Totalt
Skulder till kreditinstitut		4 222		4 222
Derivatinstrument	2 660		422	3 082
Skulder till kunder		67 480		67 480
Försäkringsskuld		9 937		9 937
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	10 298			10 298
Skuldebrev emitterade till allmänheten		30 247		30 247
Efterställda skulder		1 353		1 353
Övriga finansiella skulder		2 328		2 328
Finansiella skulder	12 958	115 568	422	128 948
Andra skulder än finansiella skulder				1 643
Totalt 30.6.2018	12 958	115 568	422	130 591

Skulder, milj. €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- Instru- ment	Totalt
Skulder till kreditinstitut		5 157		5 157
Derivatinstrument	2 572		454	3 026
Skulder till kunder		65 549		65 549
Försäkringsskuld		9 950		9 950
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	10 158			10 158
Skuldebrev emitterade till allmänheten		26 841		26 841
Efterställda skulder		1 400		1 400
Övriga finansiella skulder		2 275		2 275
Finansiella skulder	12 730	111 172	454	124 356
Andra skulder än finansiella skulder				1 765
Totalt 31.12.2017	12 730	111 172	454	126 122

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av juni 328 miljoner euro (385) högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 9 Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade tillverkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 30.6.2018, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	735	194	605	1 534
Skuldinstrument	2 362	694	430	3 486
Fondanknutna avtal	6 768	3 491		10 259
Derivatinstrument	5	3 566	57	3 628
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument		0		0
Skuldinstrument	13 900	2 126	309	16 335
Totalt	23 769	10 071	1 401	35 241

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2017, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	125	57	38	220
Skuldinstrument	3 249	234	416	3 899
Fondanknutna avtal	7 111	3 015		10 126
Derivatinstrument	2	3 279	131	3 412
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Egetkapitalinstrument	623	200	577	1 399
Skuldinstrument	11 977	4 041	354	16 372
Totalt	23 087	10 826	1 516	35 429

Skuldernas verkliga värden 30.6.2018, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Fondanknutna avtal	6 794	3 504		10 298
Övriga		0		0
Derivatinstrument	15	3 047	19	3 082
Totalt	6 809	6 552	19	13 380

Skuldernas verkliga värden 31.12.2017, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	7 133	3 024		10 158
Övriga		1		1
Derivatinstrument	5	2 929	92	3 026
Totalt	7 138	5 955	92	13 185

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats på börser, företags, stators och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågavarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, stators och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingsdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågavarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består av prisuppgifter från utomstående.

Omklassificeringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika hierarkier anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats. Omklassificeringarna beror främst på i vilken omfattning som marknadsnoteringar finns att tillgå.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar, milj. €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat- instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via		Tillgångar totalt
			totalresultat	övrigt	
Omslutning 31.12.2017	454	131	931		1 516
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018	601		-593		8
Ingående balans 1.1.2018	1 055	131	338		1 525
Resultaträkningens nettointäkter	-386	-74	0		-460
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			0		0
Förvärv	105		1		106
Försäljningar	-113				-113
Amorteringar	-20		-12		-32
Omklassificering till Nivå 3	397		80		478
Omklassificering från Nivå 3	-4		-97		-101
Utgående balans 30.6.2018	1 035	57	310		1 402

Finansiella skulder, milj. €	Derivat- instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2018	92	92
Resultaträkningens nettointäkter	-73	-73
Utgående balans 30.6.2018	19	19

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 30.6.2018

Milj. €	Räntenetto	Netto- intäkter från placerings- verksamhet	Rapport över total- resultat/ förändring i fonden för		Nettointäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
			verkligt värde	övrigt	
Realiserade nettointäkter	-396	10			-386
Orealiserade nettointäkter	-2		0		-2
Nettointäkter totalt	-398	10	0		-388

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2018.

Not 10 Derivatinstrument

30.6.2018, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	26 084	94 263	68 740	189 087	2 047	1 431
Clearas via central motpart	10 339	39 237	36 906	86 481	13	18
Valutaderivat	37 382	6 850	2 793	47 026	1 192	1 320
Aktie- och indexbundna derivat		3		3	0	
Kreditderivat	20	186	2	207	5	5
Övriga derivat	373	330	10	713	68	46
Derivat totalt	63 858	101 632	71 545	237 036	3 312	2 803

31.12.2017, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	23 391	78 621	66 708	168 720	3 157	2 751
Clearas via central motpart	8 392	38 585	35 615	82 592	941	1 100
Valutaderivat	36 708	9 245	2 815	48 768	982	1 180
Aktie- och indexbundna derivat	286	3		288	2	0
Kreditderivat	28	189	10	227	9	6
Övriga derivat	235	513		748	65	36
Derivat totalt	60 647	88 571	69 533	218 751	4 216	3 973

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Not 11 Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Finansiella tillgångar

30.6.2018, milj. €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter	
Derivat	4 578	-950	3 628	-1 991	-647	990

31.12.2017, milj. €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter	
Derivat	4 341	-928	3 412	-1 928	-412	1 072

Finansiella skulder

30.6.2018, milj. €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter	
Derivat	4 148	-1 066	3 082	-1 991	-711	379

31.12.2017, milj. €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter	
Derivat	4 112	-1 085	3 026	-1 928	-717	381

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt -126 (-161) miljoner euro.

** Verkligt värde utan upplupen ränta.

*** Enligt praxis ingås allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finans Finlands allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Not 12 Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

30.6.2018, milj. €	Inte ned- skrivna (brutto)	Förväntade kreditförluster (ECL)	Balans- värde
Fordringar på kreditinstitut och kunder			
Fordringar på kreditinstitut	339	2	337
Fordringar på kunder	82 977	513	82 464
varav bankgarantifordringar	11	0	11
Finansiell leasing	1 980	4	1 976
Totalt	85 295	518	84 777
Fordringar på kreditinstitut och kunder sektorvis			
Företag	31 269	387	30 881
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	951	3	947
Hushåll	50 847	123	50 724
Ideella organisationer	815	2	813
Offentlig sektor	1 414	2	1 412
Totalt	85 295	518	84 777

31.12.2017, milj. €	Inte ned- skrivna (brutto)	Ned- skrivna (brutto)	Totalt	Individa nedskriv- ningar	Gruppvisa nedskriv- ningar	Balans- värde
Fordringar på kreditinstitut och kunder						
Fordringar på kreditinstitut	506		506		2	504
Fordringar på kunder	80 247	627	80 875	421	70	80 383
varav bankgarantifordringar	2	8	11	8	1	2
Finansiell leasing	1 856		1 856			1 856
Totalt	82 609	627	83 236	421	71	82 744
Fordringar på kreditinstitut och kunder sektorvis						
Företag	29 253	423	29 677	317	38	29 321
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	1 387	0	1 387	0	2	1 385
Hushåll	49 931	201	50 132	102	30	50 000
Ideella organisationer	788	3	791	2	1	789
Offentlig sektor	1 250		1 250		0	1 250
Totalt	82 609	627	83 236	421	71	82 744

	Presterande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-per- forming") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Förväntade kreditförluster (ECL)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar och exponeringar med anstånd 30.6.2018, milj. €					
Över 90 dagar förfallna fordringar		592	592	214	378
Förmodas inte bli betalda		470	470	119	351
Exponeringar med anstånd	2 022	338	2 360	42	2 318
Totalt	2 022	1 400	3 422	374	3 048

	Presterande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-per- forming") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Individuella ned- skrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar och exponeringar med anstånd 31.12.2017, milj. €					
Över 90 dagar förfallna fordringar		611	611	217	394
Förmodas inte bli betalda		513	513	147	366
Exponeringar med anstånd	1 876	341	2 217	58	2 160
Totalt	1 876	1 465	3 341	421	2 920

Nyckeltal, %

	30.6.2018	31.12.2017
Individuella nedskrivningar/ECL, % av problemfordringar	10,9 %	12,6 %

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som avtal som förmodas inte bli betalda rapporteras avtal i de svagaste ratingklasserna (F för privatkunder och 11–12 för övriga). Som exponeringar med anstånd rapporteras fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån. Exponeringarna med anstånd befinner sig i steg 2 eller 3 i ECL-kalkyleringen.

Not 13 Försäkringsrörelsens skulder

Milj. €	30.6.2018	31.12.2017
Avsättningar för oreglerade skador		
Avsättningar för pensioner	1 519	1 516
Övriga avsättningar för oreglerade skador	1 068	1 054
Räntekomplettering (värdet av försäkringskuldens säkringar)	-4	-12
Totalt	2 583	2 557
Avsättning för intjänade premier	809	585
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal		
Skuld för fondförsäkringar	8 840	8 747
Placeringsavtal	1 459	1 411
Totalt	10 298	10 158
Livförsäkringens försäkringsskuld	6 545	6 807
Totalt	20 235	20 108

Not 14 Skuldebrev emitterade till allmänheten

Milj. €	30.6.2018	31.12.2017
Obligationslån	9 433	8 974
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	11 768	10 750
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP	9 046	7 117
Totalt	30 247	26 841

Not 15 Fonden för verkligt värde efter skatt

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				Totalt
	Skuldebrev	Egetkapital-Instrument	Tillfälligt undantag (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	
Milj. €					
Omslutning 31.12.2017	135	25		16	176
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018	-2	-25			-28
Ingående balans 1.1.2018	133	0		16	148
Förändringar i verkligt värde	-49	0	20	33	5
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-31		-5		-36
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen			7		7
Överföringar till räntenetto				-21	-21
Uppskjuten skatt	16	0	-4	-3	9
Utgående balans 30.6.2018	69		18	26	113

	Finansiella tillgångar som kan säljas				Totalt
	Skuldebrev	Egetkapital-Instrument		Säkring av kassaflödet	
Milj. €					
Ingående balans 1.1.2017	105	172		41	318
Förändringar i verkligt värde	15	7		-6	16
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	0	8			8
Överföringar till räntenetto				-18	-18
Uppskjuten skatt	0	5		5	10
Utgående balans 30.6.2017	106	150		22	278

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 141 miljoner euro (220) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 28 miljoner euro (44). Vid slutet av rapportperioden ingick i fonden för verkligt värde totalt 53 miljoner euro (146) i positiva värdeförändringar och totalt 34 miljoner euro (38) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument.

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna, försäljnings förluster och resultatförda nedskrivningar.

Not 16 Ställda säkerheter

Milj. €	30.6.2018	31.12.2017
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	172	110
Krediter (säkerhet för covered bonds)	13 410	13 266
Övriga	5 826	5 663
Ställda säkerheter totalt*	19 408	19 039
Derivatskulder med säkerhet	878	889
Övriga skulder med säkerhet	4 134	4 146
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	11 768	10 750
Totalt	16 780	15 784

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 5,5 miljarder euro. Av dem utgör 1,5 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 17 Åtaganden utanför balansräkningen

Milj. €	30.6.2018	31.12.2017
Garantier	668	643
Garantiansvar	1 988	1 936
Kreditlöften	13 428	12 176
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	335	372
Övriga åtaganden*	1 058	1 121
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	17 477	16 247

* Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 228 miljoner euro (208).

Not 18 Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitalbas, milj. €	30.6.2018	31.12.2017
OP Gruppens eget kapital	11 291	11 121
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-30	92
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-26	-16
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	11 236	11 197
Immateriella tillgångar	-738	-717
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-44	-31
Andelskapital som återbetalas		-148
Planerad vinstutdelning	-47	-90
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-297	-320
Kärnprimärkapital (CET1)	10 110	9 891
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	80	81
Primärkapitaltillskott (AT1)	80	81
Primärkapital (T1)	10 190	9 973
Debenturlån	1 055	1 121
Supplementärkapital (T2)	1 055	1 121
Kapitalbas totalt	11 245	11 093

Från kärnprimärkapitalet (CET1) har dragits av en försiktig värderingsjustering på 27 miljoner euro (20).

Av kärnprimärkapitalet har i enlighet med tillsynsmyndigheternas tillstånd under jämförelseåret dragits av 148 miljoner euro för uppsagt andelskapital som återbetalats till kunderna i januari 2018. På kapitallån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument. I kapitaltäckningsanalysen och vid beräkningen av bruttosoliditetsgraden har IFRS9-övergångsbestämmelsen inte tillämpats.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp, milj. €	30.6.2018	31.12.2017
Kredit- och motpartsrisk	40 565	39 383
Schablonmetoden (SA)	4 024	3 859
Exponeringar mot stater och centralbanker	20	18
Institutsexponeringar	8	8
Företagsexponeringar	2 511	2 423
Hushållsexponeringar	1 081	1 057
Övriga*	404	353
Internmetoden (IRB)	36 541	35 525
Institutsexponeringar	989	1 054
Företagsexponeringar	22 653	21 438
Hushållsexponeringar	4 888	4 959
Aktieexponeringar**	6 863	7 002
Övriga	1 148	1 072
Marknads- och avvecklingsrisken, schablonmetoden	1 298	1 179
Operativ risk, schablonmetoden	4 136	3 958
Värdejustering av exponeringar (CVA)	197	205
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	46 196	44 725
Risikviltsgolv enligt ECB:s beslut	4 808	4 492
Totalt riskvägt exponeringsbelopp Inklusivt riskviltsgolv	51 003	49 216

* Av riskvikten i posten Övriga består 358 miljoner euro (283) av uppskjutna skattefordringar som behandlas med riskvikten 250 procent av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

** Riskvikten för aktieexponeringar inkluderar 6,4 miljarder euro för OP Gruppens interna investeringar i försäkringsföretag.

Relationstal, %	30.6.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,8	20,1
Tier 1-kapitalrelation	20,0	20,3
Kapitalrelation	22,0	22,5

Relationstal utan övergångsbestämmelser, %	30.6.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,8	20,1
Tier 1-kapitalrelation	19,8	20,1
Kapitalrelation	21,9	22,4

Relationstal utan riskviktsgolv, %	30.6.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	21,9	22,1
Tier 1-kapitalrelation	22,1	22,3
Kapitalrelation	24,3	24,8

Riskviktsgolvens inverkan på CET 1-relationstalet var -2,1 procentenheter

Kapitalkrav, milj. €	30.6.2018	31.12.2017
Kapitalbas	11 245	11 093
Kapitalkrav	7 280	7 027
Buffert för kapitalkrav	3 965	4 067

Kapitalkravet 14,3 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 2,0 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 1,75 procent och ländervisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet. ECB:s P2R-krav har varit i kraft sedan 1.1.2017.

Skuldsättning, milj. €	30.6.2018	31.12.2017
Primärkapital (T1)	10 190	9 973
Exponeringar totalt	132 538	127 027
Bruttosoliditetsgrad, %	7,7	7,9

Den mätare som beskriver skuldsättningen, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio), redovisas i enlighet med kommissionens delegerade förordning. Enligt utkasten till bestämmelser är miniminivån tre procent.

Översikt av riskvägda exponeringsbelopp (EU-0V1), milj. €

	Riskvägda exponeringsbelopp		Minimikapitalkrav
	30.6.2018	31.3.2018	
1 Kreditrisk (exklusive motparts kreditrisk)	39 634	38 563	3 171
2 Varav schablonmetoden	4 752	4 544	380
3 Varav den grundläggande internmetoden	23 132	22 394	1 851
4 Varav den avancerade internmetoden	4 887	4 786	391
5 Varav den kapitalrelaterade internmetoden inom ramen för den enkla riskväktade metoden	409	386	33
5a Varav aktieexponeringar med PD/LGD-metod	6 455	6 452	516
6 Motparts kreditrisk	729	695	58
7 Varav marknadsvärdering	533	485	43
12 Varav kreditvärdighetsjustering	197	210	16
13 Avvecklingsrisk	0	0	0
14 Värdepapperiseringsexponeringar utanför handelslagret (efter taket)	40	37	3
15 Varav internmetoden	40	37	3
19 Marknadsrisk	1 298	1 427	104
20 Varav schablonmetoden	1 298	1 427	104
23 Operativ risk	4 136	4 136	331
25 Varav schablonmetoden	4 136	4 136	331
27 Belopp under trösklarna för avdrag (föremål för riskviktning på 250 procent)	358	346	29
29 Totalt	46 196	45 205	3 696
30 Riskviktsgolv enligt ECB:s beslut	4 808	4 768	385
31 Totalt riskvägt exponeringsbelopp inklusive riskviktsgolv	51 003	49 973	4 080

Under kvartalet ökade det totala riskvägda exponeringsbeloppet med 2,1 procent.

De riskviktsgolv som avses i ECB:s beslut riktas bland hushållsexponeringarna till andra exponeringar än SME-företagsexponeringar. De golv som fastställts för de här genomsnittliga riskvikterna utgör 15,4 procent för exponeringar med säkerhet i fastigheter och 32,7 procent för övriga exponeringar. ECB:s riskviktsgolv gäller åtminstone till Q3/2018.

Flödesanalyser av riskvägt exponeringsbelopp avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden (EU-CR8), milj. €

	a	b
	Riskvägda exponerings- belopp	Kapitalkrav
1 Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av den föregående rapporteringsperioden 31.3.2018	27 180	2 174
2 Storlek på tillgångar	538	43
3 Tillgängskvalitet	295	24
5 Metoder och riktlinjer	6	0
9 Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av rapporteringsperioden 30.6.2018	28 019	2 242

Förändringarna under kvartalet i hushållsexponeringar, företagsexponeringar och institutsexponeringar redovisas med en flödesanalys. Exponeringsbeloppet ökade av de riskvägda posterna och kreditstockens kvalitet försämrades något inom företagsexponeringarna, vilket ökade de riskvägda posterna. Behandlingen av hushållsexponeringarnas garantier preciserades.

Not 19 Exponeringar enligt ratingklass

Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)

Alla hushållsexponeringar 30.6.2018

Ratingklass	Poster utanför balansräkningen,		CF, genomsnitt, %	PD, genomsnitt, %	LGD, genomsnitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genomsnitt, %	Förväntad förlust, milj. €
	Balansposter, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	exponeringsbelopp (EAD), milj. €						
Privatkunder totalt	48 855	2 027	51,8	0,8	17,4	4 127	7,6	150
A	30 582	1 557	52,5	0,0	16,4	577	1,8	2
B	10 499	384	49,9	0,1	16,6	537	4,9	2
C	3 840	65	48,9	0,5	22,9	692	17,7	4
D	2 150	18	46,5	2,3	21,2	796	36,7	11
E	1 430	2	40,3	20,1	21,4	1 218	85,0	60
F	354			100,0	22,9	308	87,0	70
Företagskunder totalt	1 479	145	63,1	3,4	38,7	760	42,9	43
2,5-5,5	476	45	63,7	0,4	23,8	63	12,1	0
6,0-7,0	569	56	63,6	1,3	42,6	257	41,1	4
7,5-8,5	291	32	59,5	5,1	48,9	231	71,3	8
9,0-10,0	103	11	70,1	23,9	48,7	129	113,1	13
11,0-12,0	40			100,0	60,3	81	203,9	18
Totalt	50 334	2 171	52,4	0,8	18,0	4 888	8,6	193

Alla hushållsexponeringar 31.12.2017

Ratingklass	Poster utanför balansräkningen,		CF, genomsnitt, %	PD, genomsnitt, %	LGD, genomsnitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genomsnitt, %	Förväntad förlust, milj. €
	Balansposter, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	exponeringsbelopp (EAD), milj. €						
Privatkunder totalt	48 246	1 622	53,1	0,7	17,0	4 159	7,5	157
A	29 908	879	52,4	0,0	15,8	528	1,7	2
B	10 536	642	53,8	0,1	17,2	592	5,3	3
C	3 854	74	56,6	0,5	21,9	666	17,0	4
D	2 168	23	52,7	2,3	20,6	789	36,0	10
E	1 365	3	45,0	20,0	20,8	1 142	83,5	56
F	415			100,0	25,1	441	106,3	82
Företagskunder totalt	1 459	137	68,4	3,4	38,3	800	42,6	42
2,5-5,5	459	41	67,9	0,4	22,6	57	11,5	0
6,0-7,0	569	57	66,7	1,3	42,6	257	41,1	4
7,5-8,5	285	28	70,6	5,1	47,6	221	70,5	8
9,0-10,0	103	11	74,4	23,4	47,6	127	111,2	12
11,0-12,0	43			100,0	65,3	138	320,6	18
Totalt	49 706	1 759	54,1	0,8	17,7	4 959	8,6	199

I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0 samt F. Riskviktsgolven har inte beaktats i siffrorna.

Ratingklass	Poster utanför balansräkningen,		CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD, genom- snitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, milj. €
	Balansposter, exponerings- belopp (EAD), milj. €	exponerings- belopp (EAD), milj. €						
1,0-2,0	649	360	84,9	0,0	44,7	149	14,8	0
2,5-5,5	15 293	3 757	71,9	0,2	44,4	7 557	39,7	19
6,0-7,0	7 018	1 430	70,0	1,3	44,3	7 381	87,4	50
7,5-8,5	4 208	753	69,0	4,4	44,3	5 975	120,4	96
9,0-10,0	718	120	63,8	20,9	44,3	1 591	189,8	78
11,0-12,0	681	23	53,0	100,0	45,1			317
Totalt	28 566	6 443	71,5	1,6	44,4	22 653	66,0	560

31.12.2017

Ratingklass	Poster utanför balansräkningen,		CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD, genom- snitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, milj. €
	Balansposter, exponerings- belopp (EAD), milj. €	exponerings- belopp (EAD), milj. €						
1,0-2,0	667	214	93,3	0,0	44,7	128	14,6	0
2,5-5,5	14 933	3 867	72,7	0,2	44,5	7 335	39,0	18
6,0-7,0	6 622	1 376	69,7	1,3	44,0	6 803	85,1	45
7,5-8,5	3 895	763	70,0	4,3	44,1	5 596	120,1	89
9,0-10,0	681	142	62,5	19,9	44,2	1 576	191,5	72
11,0-12,0	717	26	59,2	100,0	45,0			335
Totalt	27 516	6 388	71,9	1,5	44,3	21 438	64,7	560

I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

Not 20 Försäkringsbolagens solvens

Milj. €	30.6.2018		31.12.2017	
	Livför- säkrings- rörelsen	Skade- försäkrings- rörelsen	Livför- säkrings- rörelsen	Skade- försäkrings- rörelsen
Medräkningsbara kapitalbasmedel	1 354	968	1 317	902
Solvenskapitalkrav (SCR)				
Marknadsrisk	807	459	759	460
Försäkringsrisk	365	296	394	289
Motpartsrisk	30	40	27	40
Operativ risk	35	46	36	45
Diversifieringseffekter och förlusttäckningskapacitet	-603	-176	-541	-169
Totalt	635	664	674	666
Buffert för SCR	719	304	643	236
SCR-relation, %	213	146	195	135
SCR-relation, % (utan övergångsbestämmelse)	168	146	151	135

Siffrorna motsvarar OP Gruppens värdering och övergångsbestämmelserna har beaktats i dem.

Not 21 OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Milj. €	30.6.2018	31.12.2017
OP Gruppens egna kapital	11 291	11 121
Kapitallån och debenturlån	1 135	1 202
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-172	-236
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 538	-1 525
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	822	824
Planerad utdelning	-47	-90
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	-13	3
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-271	-294
Konglomeratets kapitalbas totalt	11 207	11 005
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	6 361	6 107
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 299	1 340
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas	7 660	7 447
Konglomeratets kapitaltäckning	3 547	3 558
Konglomeratets kapitalrelation (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	146	148

* Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens.

** Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde.

*** Totalt riskvägt exponeringsbelopp x 14,3 %.

Övergångsbestämmelserna och riskviktsgolven har beaktats i siffrorna. Riskviktsgolven sänkte kapitalrelationen med cirka 14 procentenheter.

Not 22 Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, ledningen och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till OP Gruppens ledning räknas OP Gruppens chefsdirektör (ordförande för OP Andelslags direktion), OP Andelslags verkställande direktör, ledamöterna i direktionen och ledamöterna i förvaltningsrådet. Till ledningens närstående räknas också bolag, i vilka den som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa och OP-Eläkesåtiö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Inga väsentliga förändringar har skett i närståendetransaktionerna efter 31.12.2017.

Finansiell information 2018

Delårsrapporterna 2018 offentliggörs följande dagar:

Delårsrapport 1.1–30.9.2018 31.10.2018

Helsingfors 1.8.2018

OP Andelslag

Direktionen

Närmare upplysningar:

Chefdirektör Timo Ritakallio, tfn 010 252 4500

Ekonomidirektör Harri Luhtala, tfn 010 252 2433

Kommunikationsdirektör Carina Geber-Teir, tfn 010 252 8394

www.op.fi